

EDINOST

Glasilo Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edinosti je moč.«

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročila, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vai dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Našim prijateljem in naročnikom!

Z današnjim dnevom začne se nova naročena doba za naš list. Vabimo torej vse naše naročnike in prijatelje, naj prej ko prej ponove naročnino, oziroma nam pridobijo novih naročnikov.

Nekatere naročnike, ki pa so s plačilom zaostali, svarimo, naj več ne zavlačujejo s plačilom, ker drugače jim *ustavimo list* in jih bomo terjali po poštnih mandatih. Tržaške dogodbe so tako važne in tolike, da mora naš list prav posebno zanimati vsakega rodoljuba v notranjih deželah; saj se tukaj in v Istri bje vedno bolj živahna vojna. — Poleg tega bode naš list v drugem semestru prinašal temeljite politične in gospodarske članke in podlistke iz jako dobrih peres.

Po obsegu se torej uže list priporoča, a »Edinost« priporoča še bolj nje potreba in dokazana korist. Prosimo torej vse rodoljube, da nas na vso moč podpirajo, da nam tako olajšajo težavno in prevažno našo nalogo. »Edinost« stane do konec leta f. 3. — do 1. oktobra »1-50

Naročba naj se blagovoljno pošilja po poštnih nakaznicah.

Upravištvo »Edinosti«.

Po volitvah.

IV.

Vsi federalistični listi so o tem edini, da sedanjemu ministerstvu ni bilo mnogo ali čisto nič zato, da se zdatno pomnoži federalistična večina, najmanj pa mu je bilo zato, da se pomnoži število slovanskih poslancev.

Videlo se je iz vsega volilnega boja, da se je vlada držala več nego neutralno ter da je svojim uradnikom

dala prosto roko, da delajo celó proti samim ministerskim kandidatom, kakor na priliko proti baronu Pino in grofu Falkenhain. V slovanskih deželah, posebno na Primorskem pa se je skoro videlo, da vlada dela na to, da se glede številnega razmerja poslancev prav nič ne spremeni; kajti agitacija mej volilci velikega posestva na Kranjskem je kazala prejasno veliko mlahovost od tiste strani, od katere bi bila mogla priti zdatna pomoč, in volitve v Trstu in v Istri so pokazale, da ni bilo vladi na tem, da pobija Coroninijevce na korist desničarjev. V Istri so nekateri glavarji bili nepristranski; ali glavarja v Poreču in v Pulji stabilna odločno na italijanskej strani, ne da bi jo bil kedo motil v tem Jelovanju.

Vidi se iz vsega, kar smo tudi uže pred volitvijo izrazili, da vladi ni šlo zato, da se odločno federalistična desnica zdatno pomnoži, temveč je bila in je njena želja, da ostane desnica, posebno pa slovanski del te desnice tako in nič bolj močan, kakor je bil poprej in da se rajše pomnože razne srednje stranke, ki sicer gredo z vlado v vseh važnih prapranjih, a zavirajo Slovanom, da stavijo svoje opravičene zahteve; šlo je vladi pa posebno za to, da se federalistična desnica ne pomnoži toliko, da bi mogla kedaj spremeniti kako določbo sedanje, tu in tam Slovanom nepravilne Schmerlingove ustave. Vlada hoče sicer poravnati narodne nasprotnosti, ali to hoče pred vsem tako doseči, da Slovane zadržuje, ter da more Nemcem pri vsakej priliki dokazati, da oni niso nič zgubili ter da so še vedno ostali prva narodnost v Avstriji; s kratka: vladi gre za ono enakotežje, katero je potrebno, da vedno le to obvelja, kar ona hoče in

morda gledé na menenje najvišjih krogov mora. Stvar je jasna in je bila jasna uže od prvega začetka Taaffejeve dobe.

Ni torej misliti, da bi se v prihodnjem 6 letnej dobi kaj bolj približali onej obliki ustave in vlade, kaktera bi bila Slovanom in sploh federalistom bolj ugodna in zaželena. Pri vsem tem pa je treba priznati, da se je po novih volitvah število slovanskih poslancev vsaj za nekoliko pomnožilo, in to posebno na Českem; povsod drugod je ostalo blizo staro razmerje.

Ako si stvar od bližej pogledamo, zapazimo, da se je česki klub pomnožil od 54 na 66. Poljski klub je ostal pri starem številu; prav tako Hohenwartov klub; Lichtensteinov klub pa je celó zgubil par poslancev. Da si naši čitatelji lažje predstavljajo obraz prihodnjega državnega zbora, hočemo jim predložiti tabelarično, koliko je vsaka dežela volila desničarjev, Coroninijevcev, levičarjev in divjakov, to je takih, kateri se ne bodo prištevali nobenej stranki:

Dežele:	Posl.: Desnica,	Lev.,	Coronini,	divjaki
Dolen. Avstrija	37	2	29	—
Goren. Avstrija	17	10	7	—
Solnograd . . .	5	—	2	—
Štajerska . . .	23	7	16	—
Koroška . . .	9	1	8	—
Kranjska . . .	10	8	1	—
Trst	4	1	—	3
Gorišk. i Grad.	4	2	—	2
Istra	4	1	—	3
Tirolska	18	10	2	5
Predarlška . . .	3	2	1	—
Česka	92	58	35	—
Moravska . . .	36	11	20	5
Šlezija	10	1	8	—
Galicija	63	61	—	2
Bukovina . . .	9	6	3	—
Dalmacija . . .	9	9	—	—
Skupaj	353	188	132	21

(Konec prih.)

Lamentacije.

IV.

Sedaj ko to pišemo ni še hujskanje in ščuvanje laških rudečih listov ponehalo, ampak čim dalje pišejo v ogenj, ki — naj bode mlogogredé omenjeno — sami dobro vedó, da uže tli v srcih avstrijskega četa. Nesramno ravnanje in odpovedovanje služb ni še jenjalo, ampak še vedno se čuje o tem ali onem, ki v svojej čudnej razsrjenosti uboge okoličanke krega, kakor bi Bog ve česa učinole, ko so njih možje glasovali za svojega narodnega kandidata.

No, potem, ko se morda — kar Bog obvaruj — v svetem srdu prej ali potem kaj uname, bode vsa krivda na ramenah Slovencev, rectius Kranjcev, kateri bodo obsojeni, da so v tem času pisali one lahonske časnike, kateri so sedaj tako namazani in nabiksani ter naperjeni proti okoličanom, da more biti svetnik oni, kojega ne bi jeza zgrabila.

Poudarjali smo uže in še poudarjamo, da bi se kolikor mogoče razširjevanje takih ščevalnih pisarij in nevarnih potepnih hujskačev moralo od višje oblasti omejiti. To je tirjal tudi priljubljeni (?) polovičarski »Cittadino« nedavno, ne vemo pa, je-li, da njegove sobrate poplenijo, ki se zvesto vsak dan na svet porodijo s polnimi usti zarobljenih in surovih psov na okoličane, ali pa njega samega, ki ne zna, komu bi več služil, hudicu ali Bogu.

Indirektno, rekli bi, da služi hudcu, pa ne sam, temuč še nekateri drugi tržaški umazani časopisi, ki Veneri služijo, da le svojim bralcem kaj okusnega pred oči postavljajo, objavljajo razne nesramne popise, smešnice (ako se taka čenčarija smešnica zvati more), in drugo, ki verni čut ljudstva draži in žali, ki pa jetičnim laškim prebrisanim pobčedom slastno diši. Kaj pa da, to je napredek, kakoršnega lačni tržaški žurnalisti v svojih umazanih fabrikah kujejo in snujejo.

In tem beričem, ki družega ne vedo, razen sramotiti vse, kar ni z njimi, ki nemajo nikake vere, ki sramoté druge mirne narodnosti in celó (naj nam bode dovo-

— in priš i so; — naj zginejo, in zginoli so.

Potem reče, naj pride predenj kup takih rožic, kakoršnih nema svet. Prišle so — in vzel si je eno ter si jo del za uho.

Ukaže naj zginejo — in ni jih bilo več. Stopi na to iz sobe, zapre jo ter se napoti po stopnicah navzdol, stopi iz hiše, zaklene jo in spravi ključ, ter se vrne k svojej čedi. Solnce se nagne in on se odpravi s paše proti domu. Ko pride na dvor, zagleda ga cesarjeva hči ter ga mlo prosim, naj jej dá ono cvetko, kojoj ima za usesom in naj jej tudi pové, kde dobiva takove.

On jej rad in z veseljem podari cvetko, ter jej odgovori, da njemu ne manjka takovih cvetk na paši.

Drugi dan gre ona z njim na pašo. Pelje jo v ono hišo na tretji pod in v prav isto sobo, kder so bile včeraj one gospé. Posadi jo zraven sebe v naslonjačo ter jej reče: »Bi rada, da pride tukaj kup denarja?« Odgovori mu ona: »Če hočejo priti, naj pridejo!« In prišli so. On: »Pa bi rada, da zginejo?« Ona: »Če hočejo zginoli, naj zginejo!« In ni jih več! On: »Pa bi rada, da se prikaže kup rožic, kakoršnih nema svet?« Ona: »Če se hočejo prikazati, naj se!« In bile so pred njima takšne rožice, kakoršnih ni na svetu. On: »Pa bi rada, da zginejo?« »Prosim te!« — pravi ona »daj meni eno, potem naj zginejo!« Dal j-j je eno, drugih pa ni bilo več videti. »Bi rada, da zlati konji po zraku letajo?« prša jo on. »Ako hočejo letati, naj letajo!« — »Pa bi rada, da otido?« — »Če hočejo, naj otido.« In vse je zopet

tiho. Na to jej podari še eno cvetko in sta se ljubila, ter nista hotela drugače, kakor združena biti do smrti.

Vsa srečna, z roko v roki, prideta domú. Ona gre precej k očetu praviti, kaj je namenila. A oče in mati se razsrdita ter pravita, da ni mogoče, da bi nju hči vzela ubogega ovčarja. Ona pa ni nič marala za té besede, vzela ovčarja ter z njim zbežala v ono krasno hišo na paši. Cesar, nje oče, jo je potem iskal po vsem svetu — a ni je mogel najti. — Čez nekoliko let vendar zvé, kde je njegova hči in se vzdigne z vojsko na svojega neljubega zeta. Ta pa prikljče dva zlata konja. Enega zasede, družega pa ima zraven sebe. Letal je z njima po zraku in grozno sekal po cesarjevih vojaki.

Padali so, kakor snopje! Nek vojak pa mu je ranil meziniec. Hitro seže v žep po svileni ruto, kojoj je še kot pastir ukrak cesarju ter si z njo obveže krvavi prst. Žena njegova je zagledala to ruto in tekla praviti svojemu očetu, da jo ima nje mož. Povedala mu je tudi, v kakó krasnej hiši stanuje. Pravila mu je o dragocenostih, bogatstvu in sreči, katero uživa z svojim možem. Cesar se začudi, gre s hčerjo na nje dom, spravi se z svojim zetom in napravi velikansko gostijo, h kateri je povabil vse kralje in cesarje vsega sveta. Potem so mirno in srečno skupaj živeli. Posebno srečna pa sta bila ovčar in njegova soproga. Dobila sta, kakor pravijo, dvanajst sinov, koji so postali vsi kralji in dvanajst hčer, koje so se vse omožile na kraljevske dvore.

PODLISTEK.

Trije bratje.

Isterska pripovedka. Slišal i zapisal I. Kuret (Konec.)

Drugi dan je bil na paši ves vesel in zadovoljin, ter si kakor slavček prepeval:

Tižice pojó,
Rožice cvetó,
Meni veselje delajo, itd.

Ko v tej radosti stoji obrnen proti solncu in veselo z bičem poka, prikaže se pred njim krasna, velika palača z dvojnimi velikimi vrati in edinimi durmi. Ves osupnen gleda nekoliko časa to prikazen. Stopi bliže in skuša odpreti prva velika vrata s ključem, kojega je vzel preje kači. Posreči se mu, da jih odpre. Prav tako — odpre druga velika vrata s ključem druge kače in duri v notranje prostore s ključem tretje kače.

Vstopi. — Ves zavzet gleda to nebeško krasno hišo. — Hodi sem ter tja in pride do lepih, širokih kamenitih, pa pozlačenih stopnic, koje so bile speljane v zgornje prostore. Napoti se po njih ogledujoč si krasne slike, viseče ob stenah, razna zagrinala in zastore. Vse je bliščalo od zlatega bleska — a slišati ni bilo živega duha — — — Prije na tretji pod.

Krasen, srebern glas pretrese mu ude. Posluša — — — Stopa po hodniku in

pride do vrat one sobe, iz koje se je slišal oni glas. Osreči se, prime za kljuko, odpre in vstopi. — Tri krasne, mlade gospé, so sedele okolu zlate mize — — — On molči, a one ga prašajo, kaj išče pri njih. — Pastir se osreči in odgovori: »Kaj — li, morda ne smem jaz semkaj?« »Kaj morda rad, da pride tu sem kup denarja?« — prašajo ga one. Odgovori jim: »Če hoče priti, naj pride.« In takoj je stal pred njim do stropa velik kup zlatov in srebrnjakov. »Pa bi rad, da zgine?« prašajo ga zopet one. »Hm, ako hoče zginoti, naj zgine. In — zginol je. One: »Pa bi rad, da pride sem kup takih rožic, kakoršnih ni nasvetu?« On: »Če hoče priti, naj pride.« In — stalo so pred njim takó krasne rožice, da se jih ni mogel nagledati, ter so napolnile vso hišo z omamljivo — prijetno vonjavo. One: »Pa bi rad, da zginejo?« On: »Če hočejo zginoti, naj zginejo!« Jaz jih nisem sem prinesel in jih tudi ne odpdim.« In — ni jih bilo več. One: »Pa bi rad, da zlati konji po zraku letajo?« On: »Ako hočejo letati, naj letajo!« In videl je krasne zlate konje, koji so po zraku letali na vse strani. One: »Pa bi rad, da otido?« »Če hočejo iti, naj otido!« In zginoli so.

Na to mu rečejo one tri gospé: »Srečen si ti, tvoj ról in zaró! Ta hiša bo tvoja, potem tvojih otrok do najzadnjega potomca!«

Po teh besedah so gospé zginole in ostal je sam v tej krasnej, sedaj njegovej hiši. Sede na mehko naslonjačo za mizo in reče, naj pride predenj kup denarjev

Ijeno izgovorili? Indirektno podpirajo vse, kar je naperjeno proti vladi, prav tistej vladi, pod katero živijo, tem nemarnežem naj bi se pokoril okoličan in slovenski prebivalec Trsta? Naj bi volil poslanca brez nobenega značaja, nikake vere in polnega jeze in srda do ubogih slovenskih okoličanov in Tržačanov, katerega so jim ti brezvestneži priporočili? Oh, ne bode več kruha iz te moke, odprli smo oči in ne zapremo jih, dokler ne pridobimo vsaj toliko, da bomo lahko dihal.

Strani tedaj z bojaznijo, da bi ti lačneži mogli okoličanom odvzeti delo, strani z bojaznijo, da bi nam še kaj drugega mogli uiniti! Okoličan je vrl, ima mnogo v svoji posesti, česar meščan potrebuje, značaje je, kakor je v zadnjih volitvah pokazal, in ni se bati, da bi podlegel tem smešnim in abotnim spletkam, čudnemu maščevanju tržaških — ižer, ki naj bi bili zadovoljni, da so dosedaj kruh jedli iz mestne trpežne blaginje, katerega z svojim gadnim vedenjem gotovo niso vredni.

Ali zadosti s tem govorjenjem, ki gotovo ni prečno, ampak gola resnica: sleparstvo, besnost, jeza, toženje in ščuvanje se vsak dan bere po rudečih glasilih, ki v Trstu izhajajo; in ne le po zadnjih, temuč tudi po drugih v lačnem »rajhu« onkraj luže izhajajočih časopisih oznanjuje svoje tožbe in trose svoje laži ter daje bratom na znanje, da pride kmalu čas rešitve, a take rešitve, o kakoršnji oni sanjajo, čakali bodo do sodnega dne.

Vse to čenčanje in stokanje je pa, kakor smo večkrat omenili, nastalo radi jedne volitve mej našim slovenskim ljudstvom, volitve, katere je bilo pričakovati, ki pa ne da mirovati Lahom, kateri so za svojega fabrikanta cikoriije ogromne svote (nad 20.000 gold.) potrosili, pa vse to v morje vrgli.

Večkrat smo uže do sedaj slišali od samih naših ljudi, da bi vendar moralo tega pisarjenja in pričkanja biti konec in voljni smo utihniti, da le enkrat utihnejo nasprotniki naši, ki so se zakleli podreti in zatreti slovanski življenj na Primorskem in v zlasti okoli Trsta. To bi uže šlo, ako bi se to dalo tako hitro uiniti, kakor bi oreh sbrustal, kar pa ni tako. Naj se makari še steklejšje in hušje zaganjajo v nas, ne udamo se, ampak branili se bomo do konca z vso voljo in pomočki. Naj se tržaškemu in okoličanskemu slovanskemu prebivalcu le poskušajo odvzeti ali kratiti narodne pravice, naj se jim le od pritepencev preti, da jim bode zaslužek odvzet: nič ne omaja nas Slovencev tu na Jadri, ampak še bolj nas osrči in nauduši na boj, ako bode potreba, če ne pa na spravo ali na pravo in pravično.

In naj bi človeka ne jezilo, ko vidi tako zagrizlost, tako vandalsko divjanje, sramotenje in pretenje radi tega, ker smo Slovenci svojo dolžnost storili? Naj bi Slovenec mirno gledal ter se ne pritoževal, ako ni varen na javnej poti, ker se mu od nasprotnežev preti s pretilnimi pismi zato, ker je ravnal po svoji vesti? Naj bi si ne bil gotov svoje borne službice, ki mu bode odvzeta le, ako se izda, da je Slovenec, le ako spet na javno svojo narodnost, svojo prepričanost? Naj bi se slovenski korenjak tresel od strahu pred šipkami, jetičnim Lahončkom, ki komaj na nogah stoji ter ve pokazati svoje heroične čine le čečkajoč po svojih umazanih glasilih, zasramujoč vero, narodnost in kar je najsvetejšega pobožnemu in vernemu Slovincu? Naj bi se s zadnjim lahko delalo, kakor bi se hotelo le zato, ker je Slovenec? Naj bi se konj bal muhe?

Ali konec naj bode tem vprašanjem in vsliknim rajši: quousque tandem ... bode slavna vlada do dopuščala, trpela, da se slovenski življenj tu pri Trstu tako tepta in se z njim dela od strani nekoliko privandranih tujcev, večinoma podanikov bližnjega kraljestva, ki je vedno bilo in bode Austriji največji sovražnik, ki očitno steza svojo roko po Trstu in njemu bližnjim deželam, katere po njih menenju ne bodo odrešene, dokler v ono nenasiljivo in lačno škornjo ne pocepajo? Vsaj nam to jasno kažejo razmere v Italiji, sramotenje in divjanje proti vsemu, kar je avstrijskega; vsaj to jasno pravi laška žurnalistika in brošure, ki vedno kriče, da Italija še ni »compiuta«, ampak jej treba

še blekov in ti naj bodo narejeni iz laškega (?) Trsta in njenih bližnjih krajev. V to Bog Italijanom ne pomoz!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je 27. junija odpotoval v ISI; rumunski kralj s kraljico pa z Dunaja v Budimpešt, da obiščeta razstavo.

Našega cesarja obišče zopet letos nemški cesar v JSlu, in sicer 5. ali 6. avgusta, ko se vrne iz gostinjskih toplic.

Papežev poslanec Vanutelli je bil poklican z Dunaja, na njegovo mesto pride Macenni.

Vest o popotovanji cesarjeviča Rudolfa v Petersburg, Moskvo in Kavkazijo preključuje uradni časniki.

Rumunski kralj in kraljica sta 25. junija prišla na Dunaj.

Tudi srbski kralj je bil zadnje dni na Dunaji, obiskal je ministra zunanjih zadev Kalnoky a, potem pa se odpeljal v Budimpešt, da ogleda razstavo.

C. k. vojno brodonje je končalo svoje vaje ob dalmatinskem obrežju; 21 t. m. dopoldne je prišlo pred Reko in proti večeru se vrnolo v Pulj, kjer se vaje končajo z napadom na puljske trdnjave.

Enoletno prostovoljna služba se ima zdaj razširiti. Vojno ministerstvo namreč pripravlja ukaz k brambenemu zakonu, po katerem se učencem več učilišč podeli pravica enoletne prostovoljne službe, tako n. pr. učencem višjih obrtniških in kmetijskih kakor tudi trgovinskih šol. Ko se ta ukaz izvrši, zdajno se pomnoži število enoletnih prostovoljcev in tudi častnikov v rezervi.

Minister Kallay se je vrnil s potovanja po Bosni in Hercegovini.

Biskup Strossmayer se napoti v nekoliko dneh v Beograd, da uredi pravne razmere mej Srbijo in tam bivajočimi katoličani. Doslej namreč v Srbiji katoliška cerkev ni bila priznana in tam živeči katoliški duhovniki vsled tega niso hoteli biti srbski državljani, da se jim ni bilo treba podvreči srbskim sodiščem. Sedaj je to drugače in katoličani v Srbiji dobe lastne cerkve in šole.

V Brnu so zadnje nedelje imeli Nemci svoj »Sängerfest«. A zdržati se niso mogli, da ne bi bili ščuvani. Vsled tega so vstali izgredi mej njimi in Čehi in od oboje strani je bilo več izgreznikov zaprtih. Mestna policija je imela posebno oko na Čeha; ko se jih je nekoliko zbralo pred »Besednim domom«, precej je spravila na noge vojake, a ti niso dobili nikakega posla.

Ogerski ministri pridejo te dni na Dunaj, da se dogovore za stran sklenjenja daljše nagodbe z avstrijskimi ministri. Čuje se, da oni želijo, naj ostane razmera za skupne potreščine pri starem, po kateri bi na Ogrsko spadalo 30%. Založba ogrske banke pa naj bi se zvišala za 75 milijonov gold.; potem takem bi so moralo za 250 milijonov gold. novih bankovcev izdati. Meseca septembra se bodo razprave nadaljevale in čuje se, da avstrijska vlada carinsko novelo uže meseca novembra predloži državnemu zboru.

V Budimpeštu so velike tatvine na pošti uže na dnevnem redu. 23. junija je poštni uradnik Apostol ukradel pismo, v katerem je bilo 27.000 gld. Necemu prijatelju je izročil 22.000 gld., da jih shrani, ta pa je to policiji naznanil, in tako je prišla tatvina naglo na dan, in tudi denar se je našel.

Vnanje dežele.

Papež bo sredi meseca julija imenoval vrhovne škofe v Sidneji, Kolinu, Kapui, Bolonji in prelata papeževga dvora Cristofari in Schiaffino za kardinale.

V italijanskej poslanski zbornici je 24. junija Depretis naznanil, da mu je kralj naročil, naj sestavi ministerstvo, katero naročilo je prevzel. Potem je zbornica dovolila proračun dohodkov.

Italijansko ministerstvo, kakor smo uže iz začetka trdil, promenilo se je le malo, izstopil je le Mancini. Na njegovo mesto za ministra zunanjih zadev se pa še nikdo ni oglašil. In ta minister bo imel v

resnici teško stanje; če pokliče vojake iz Masavaha, razžali italijanski napuh ter »koplje jamo, v katero sam pade; če pa pusti vojake v tem nezdravem vročem gnjezu, treba bo tja pošiljati vedno novih čet, da nadomesti zgubo, katero bode povzročevalo neugodno podnebje, zato bo pa treba denarjev, ki se bodo metali v sod brez dna i nevolja bo mej ljudstvom vedno bolj rastla. Novemu ministru tedaj ne bode postljano na rožicah.

Italijanski državni zbor se je 25. junija začelno zaključil; skliče se zopet, ko bode sestavljeno novo ministerstvo.

V Draždanih je policijsko vodstvo mnogim českim delavcem ukazalo, da morajo mesto zapustiti, ker se dolže, da delajo socialistično propagando, društvo »Česky klub« pa je zaprlo.

Francoska poslanska zbornica je 29. junija sprejela avstrijsko-ogersko brodarstveno pogodbo. — V Lionu preti deset tisoč tkalcev, da delo popusti.

Na Angleškem je ministerske krize konec. 24. junija je bil tajni svet pod prvo sedstvom kraljice. Stari ministri so kraljici izročili pečate svojih ministerstev, ta pa jih je izročila novim ministrom; menimo, da jih ne bodo dolgo imeli v rokah. — Gladstone je ta dan v spodnji zbornici prebral dopise mej njim in Salisburyjem; iz teh se vidi, da je Gladstone dal splošna zagotovila, posebnih določnih zagotovil pa ni hotel dati.

Angleška kraljica je 25. junija potrdila novi volilni zakon, po katerem se volilci pomnože za dva milijona. S tem zakonom si je Gladstone pridobil velike zasluge za angleško ljudstvo. — V zgornji zbornici je izjavil Salisbury, da nema več mnogo dostaviti k dopisom, katera je včeraj Gladstone v spodnji zbornici prebral. On je razjasnil, kako se je sestavilo novo ministerstvo, in kako se je dogovarjal z liberalno stranko, o načelih vladne politike pa se pozneje izreče. Potem ste obe zbornici odložili razpravo do 6. julija.

O novem angleškem ministerstvu se še malo sliši. Francoskemu poslancu Wadingtonu je Salisbury zagotovil, da želi rešitev na dnevnem redu stoječih prašanj po porazumu s francosko vlado; o avfganskem, ali o angleško-ruskem prašanju pa je še vse tiho. »Standard« trdi, da angleška vlada sklene, naj se Dongola zopet zasede.

Na Španiskem ima kolera tudi politični značaj. Ne le, da so vstali zaradi nje v Madridu izgredi, trgovci mesta Madrida so kralju poslali celo deputacijo s zahtevanjem, naj se prekliče dekret, ki naznanja, da je vstala kolera, ker trgovina zaradi tega trpi. Kralj je na to, res španjsko, zahtevanje odgovoril, da dekreta ne more preklicati, ker je kolera res vstala v Madridu.

Turčija pošilja vojake in vojno brodonje v Tripolis, ker se boji, da se Italija polasti te dežele.

Tunis ima francoska vlada popolnoma v rokah. Izdala je namreč dekret, po katerem ima francoski poslanec v Tunisu vrhovno deželno oblast; njemu so podvrženi vsi vojaški poveljniki in vse administrativne gosposke.

O Mahdiju se zopet mnogo sliši; 24. junija je prišlo od njega v Kairo pismo, v katerem pravi, da v malo dneh zasede Vadi Halfo, po ramazan pa pride v Kairo. Izdal je dvanajst zapoved. V teh zapovedih ukazuje mej drugim, da se imajo pomoriti vsi tujci, ako se ne pomuhamedanijo i ne plačujejo davkov. Sodišča, konzulati, vladni uradi in časniki se imajo zatreti, razen enega samega časnika, kateri bo on sam izdajal. Vojska mora biti sestavljena iz samih Sudancev.

DOPISI.

Iz Tržaške okolice (izvir. dop.) Uže davno sem želel obiskati Kontovelj na dan procesije sv. r. Telesa, ki je osem dni za drugimi v okolici. Odpotoval sem tedaj s prijatelji, ki so bili tudi tja namenjeni. Vsem nam je bilo prav po všeči, kar se tiče cerkvenih opravil tega dneva; cerkvena oprava je lepa, stoli in leca lepo izdelana, lepa je oprava na oltarjih in druge reči, katere se nahajajo v tej cerkvi. Le to me je žalilo, da otroci pri sv. maši niso dali pokoja i niso slušali nobenega

svarjenja. Potožil sem se nekemu znamenemu domačinu in pristavil, ali g. župnik ne more otrok bolj vbrzdati, ali on mi je zagotovil, da tako unetega v podučevanju krš. nauka, kakor je g. župnik, ni k malu. Tega slabega vedenja so krivi največ starši, ki bi morali bolj paziti na nje. Ko sva se s tem domačinom pogovarjala, prišla je beseda tudi na to, da se je pred par meseci na Kontovelju udri obok tistega vodnjaka, kateremu pravijo lokva; sreča da se je to zgodilo po noči, ker večkrat tam čaka več ljudi vode in bi se bili lahko pogreznoli v globočino. Tam je zdaj zaprta pot, ki drži proti mlaki; za ograjo stala dva moža lesa, eden iz Kontovela, drugi iz Proseka, a zdaj se ta dva pritožujeta, da nista plačana.

To pač ni lepo, a naš slavni magistrat se zato malo briga, misli si, ker je na magistratu obilnost, da mora tudi drugod tako biti. Kapovila iz Kontovela jima je zagotovil, da bosta v malo dneh plačana, pa je uže par mesecev minolo, dobila pa plačila še nista, če tudi sta uboga in ga teško čakata. Opozarjam teraj slavni magistrat, naj stori svojo dolžnost.

Pred nekoliko časom je naš nebodigatreba kapovila imel v rokah novi zakon o ribarjenju, naprosen je bil od nekoga, naj mu ga za par dni posodi, da se podučijo njemu, a ta mu je odgovoril, naj se sam ponj potrudijo, ako ga hoče imeti. Taki so naši vsaki župani! Vsaj pred cerkvijo bi se take stvari imele prebrati, če uže drugače ne, pa še tega ni bilo. Naši župani so le za magistrat in za to, da ljudstvo delajo nadlego, koristi pa od njih nikake nemamo. Častne izjeme so sicer, ali redke.

Sv. Križ v tržaški okolici dne 21. junija. (Kako je tržaški župan prišel v zadrego). Kaj se ni vsega počelo in uganjalo pred volitvami v korist Mauronerja! Dosti se je uže napisalo, ali take nesramnosti, kakor jo hočem danes omeniti, ni se še slišalo.

Kedo ne pozna glasovitega Pepota, nobile de Kondoti, ki izvaja kder more denar in ga ne vrne več nikoli. Ta »pompež« priide neki dan pred volitvami k enemu naših prečestitih gg. duhovnov, z municipalno stražo čes, da sta v resnici poslana od tržaškega župana dra. Bazzonija. Pepi je silil i nagovarjal g. župnika, naj ta pridiga v cerkvi vernim, da bi volili Mauronerja. Dalje je pravil, da je bil pri g. dr. Bazzoniju in da mu je dal v pričo gg. Cambon, Lanzi, M. Luzzatto in Sloković 50 for., naj agitira za Mauronerja in da bi mu dal 1000 for. iz svojega žepa, ko bi kandidiral on (Pepi) mesto Nabergoja. Pepi je še priložil, da je rekel dr. Bazzoni, da bi moral kapovila agitirati za Mauronerja kot posestnik, če noče kot kapovila; tudi nad g. učiteljem Pelicconom se je hudoval dr. B., da agitira na tihem za Nabergoja. Tako se je tedaj zlagal Pepi de Kondoti.

Šel je nek čislav in zaupen gospod prašat g. dra Bazzonija, ali je res, kar je pravil in sejal g. Pepi. Župan je kar ostrmel in dal svojo častno besedo, da ne ve nič o tem. Pravil je dalje: »Gospodu Pepitu sem res dal 50 fr., a ne zato, da agitira za Mauronerja, ampak, da si on kaj pomore, ker je v takej revščini. Prosil me je za veliko vaoto (una somma vistosa) a jaz mu odgovorim, da nisem bankir. Za tistih 50 fr. mi je pa moral g. Pepi napisati menjico (kambjal). Stvar me jako žali, gledal bom na vsak način, da se kaznujejo takšni ljudje, če se g. Pepi v kratkem ne opraviči«.

Tako je tedaj, g. Pepi, a ne kakor ste se vi ustili.

Vse se je uže mislilo o Pepitu, ali kaj takšnega gotovo ne. Po mojem mnenju ta človek ni se seboj na čistem. Ali je to moštvo, Pepi, da hodite beračit denar na tak način k tržaškemu županu, po tem slepite ljudi, da vam jih je dal Mauroner. Vi sramotite našega poštenega očeta in našega narodnega brata.

Zvedel sem, da ima Pepi nobile de Kondoti zavetje pri nekej Pirčevki in Bartiu. Svetoval bi vsem Križanom, da se varujejo takšnih ljudi, kakor je Pepi in njegova svojata, da ne zahajajo v gostilne, kder se rad napiva mož, ki nam dela sramoto.

Križki izvrstni pevec so se radi nekotih razmer po prijateljsko sprli. Skoro polu leta ni se slišalo pevcev milih glasov, kar je tudi mene žalilo, da se ni pokazalo svetu 3. in 14. t. m. da živi tudi v Križi Slovan, ki ljubi petje in kateri je brez petja to, kar je ptica brez perut. Veseli me naznanjati svetu, da se je pevski zbor za več glasov še pomnožil in upamo slišati tudi letos o sv. Petru v cerkvi krasno petje. Radi nekaterih dražljivcev je odpuščen Janez Košuta iz službe, dokler se ne opraviči. Pepi de Kondoti se je pri Bartiu izrazil, da se bo maščeval nad tem, ker se ne more nad njegovim bratom Kristijanom. Mi pa pravimo, naj skrbli Križani, kako poplati menjico. Bravo quel Pepino!

P. S. Ker se bliža sv. Peter in pride v sv. Križ mnogo okoličanov, bilo bi dobro, da bi obiskovali le take gostilne, kder ne diši po »Cikoriji«.

Dalje v prilogi.

8. Krasa. 26. junija 1885. — (Krasni dnevi. — Prikazni?) — »O svetem Vidi — skozi noč se vidi — človek se stegne — uže v dan dregne«. Staroslovanski Svan-tevid je v krščanski dobi prenesen bodisi na sv. Vida (15. junija) ali pa na sv. Ivana. (24. junija). Prav v tej dobi leta so najdaljši dnevi, in so uže stari poganski Slovani obhajali solne svetkovine užigaje »kresove«. Te starodavne navade se trdo drže i današnji Slovani, da si je pomen kresov ves drugačen v krščanskem smislu — da pomenjajo luč sv. vere.

Mnoge pritlikline praznovorne so še obranile se baš o kresih tudi med denašnjimi krščanskimi Slovenci. Nad kolonjami (kolovoznimi vrati) obešajo dekleta vence, vtikajo zelenje in kresnice v strehe, zamazajo njive itd. Ganiljivo je prepevanje in veselo ukanje otrok, kadar kres netiljo; pokažanje topičev — pritrkovanje zvonov vsa noč od večera do dveh-treh ur čez polnoč. V nekih krajih je še običaj, da nocojšnji večer vaška dekleta izberejo svojo županjo, ter prepevaje pobirajo pšenico za cerkvene potrebe t. j. za venec h križu ali za cvetice na altar:

»Dobro večer, hišni gospodar!
Mi vam hočmo eno sveto pesem pet!
Od tega svetnika božjega
Od svetega Ivana samega.
Oj sveti Ivan Jezusov krstnik, —
Ker nam je krstil Jezusa.
Kako ga hočem jaz krstiti,
K' se sam nisem krščen bil?
Krstil ga bom v imen' Bogá
Očeta, sina in Duha.
Oj sveti Ivan Jezusov krstnik,
Ki nam je Jezusa krstil,
Družga ni imel za posteljco.
Kakor eno trdo skalico.
Družga ni imel za jedalico
Ko to zeleno praprotico
Družga ni imel za pijačico
Ko to vodó Jordanico.
Mi vas prosimo za en dar
Devici Mariji na altar.
Kadar hoste pšenico spravljali,
Da ne bi nas pozabili!
Oj sv. Ivan krstnik božji,
Ker nam je krstil Jezusa.
Pri vas ostani »vospere« Bog
Oče, sin in sveti Duha! Amen.

To noč koledovajo dekleta to pesem prepevajo. Županja poje naprej, a druge v koru pevajo po vsakih dveh vrsticah: Oj sveti Ivan itd. Včasih tudi fantinci še žveglami ali piščalkami spremljajo to petje, kar je še bolj ganiljivo. Neki motiv od te kresne pesmi sem zasledil tudi v veličastnem »Te Deum« (zahvalnici) po napetu slavnega »Ricci-jac«.

Bilo je letos na kresni večer, da sem želel videti in gledati kresove visoko vrh Žekenj. Uže v mraku dospem vrh »ajdovskih njiv« od kodar je krasen razgled po vsem Krasu od Vremščice do Trstelja, od Nanosa do Slavnika. Šel sem tudi, nič ne bom tajil, iz radovednosti; vzamem daljnogled iz žepa ter zrem posebno tja proti Pliskovici, ker so pravili, da so te dni štiri punce (deklince) videli prikazen Matere božje.

Devetkale so — nedolžno igro otroško, kar se jim prikaže gospi belo oblečena z rožnatim pasom, ter jim neki reče: »Nikar ne igrate! molite rajše!« ter jih spremi kos poti s pašnika občinskega proti vasi Pliskovici. Hitro se je ta stvar raznesla, in v par dneh uže na tisoče ljudi rado-vednih hotijo tja, da bi tudi oni videli gospo nebeško. Ne! da so videli svetlobo iz neba do tal segajočo. Ogromno število obklovalcev pa nič ne vidi — nenavadnega. Uže so šator tam postavili, mnogo podobno prinesli, sveč, da goré v šatoru, in tudi denar pobirajo v skrinjico. Duhovska in deželjska gosposka pa se ne gane. Same na besede treh 9 do 11 letnih deklic, zdaj v najhujšem delu (košnji) tja na Pliskovsko volarijo romati, — zdi se nam vendar malo prevelika lahkovernost! Kak od dotične gosposke potrjen čudež se tudi ni še zgodil. Da je lilija vrhu šotora pripeta dolgo »frišna«, to ni, da bi dejal, kak čudež, kajti v nočeljo in te dni smo imeli dober dež. Da vidijo neki lučice po zraku, zdaj ko je polno »kresnice«, to tudi ni čudna prikazen. Ako je kaj resnice na tem, uže se kaže. L. 1851 so na Štajarskem tudi hoteli prikazen Ma-tere božje imeti blizu Celja. Dvema de-klicama se je neki bila prikazala. Lakomi kramarji so to izmišljotino brž uporabili za svoje umazane namene, in ljudje so na neko smreko, na koje ste deklici pri-kazani videli, veliko podobie obesili. A de-željska gosposka je ukazala ono smreko posekati, in ko lahkoverno ljudstvo še ni nehalo romati k »svetej smreki«, zato je pokojni slavni vladika Slomšek izdal lep pastirski list do vseh vernih svoje škofije: »Škofje so za to postavljene, da čudeže preiskujejo, oni jedini smejo nove božje-potne kraje dovoliti in posvetiti. A hu-dobnemu duhu niso taki od postavnih na-mestnikov božjih posvečeni kraji všeč, zato si izbere zraven svetišč svoje posebne kraje, kamor izvaibja lahkoverne ljudi in jih slepi z dozevnimi prikazni. Zdj se poslužuje nevednih otrok, ki se izmišljajo in laži pripovedujejo, a laž je hudčevno delo. Drugod so lakomi barantčiči, ki ho-čejo videti po vsej sili take prikazni, ka-terih nikder ni in ni bilo, no v njih pri-

smojenih možganih, ali popačenih sreih. Po zlobnih pohajčih, beračih in ničvred-nežih se potem hitro širijo take pripovedke. . . . Mar ne veljajo posebno za take čase splošnih zmotnjav besede Kristove: »Če vam tedaj kdo reče: Glej, tu je Kristus, ali tam: ne verujte. Kajti vstanejo lažnjivi Kristus in lažnjivi preroki, in kazali bodo velika znamenja in čudeže, da bi premo-tili, ko bi bilo mogoče, tudi izvoljence. Glejte povedal sem vam naprej. Če vam torej reko: Glej, v puščavi je! ne hodite ven: glej, v izbah je! ne verujte«. (Mat. 24.) Sveta dolžnost mi je, da vam te be-sede ponavljam, po navetu sv. Janeza: »Ljubljeni, ne verujte vsakemu duhu, nego presojajte duhove, ali so iz Boga, ker mnogo lažnjivih prerokov je izšlo na svete. (I. iv. 4, I.)

Vi ste prepričani, da je prav malo takih, ki trde, da so resnično kaj videli, prikazen Matere Božje . . . in ti, ki so videli, nasprotujejo si v svojih izjavah, ker vsak jo je drugače videl. Niti sledú ni kakage razodenja božjega, ali kakage čutiža.

Prav je in dolžnost Marijo čestiti, pa ne z lažni in zmotnjavami, ampak s po-sneinanjem njenih kreposti in spolnova-njem njenih ukazov. Ona pa pravi svojim čestiteljem: »Vse kar vam poreče moj sin, to storite«. Nje sin pa pravi: »Kdor vas (moje namestnike) posluša, mene po-sluša. Kdor pa cerkve ne posluša, najbode kakor pogan ali očitni grešnik«.

Tako lepo in okolišnim jako primerno je izvršiti vladika Slomšek svaril svoje ovčice. Ves ta jako umestni pastirski list, katerega sem le kratko posnel, kakor na-lašč je za te najnovejša Pliskoviška pri-kazni. Ako je stvar od Boga, potrdi se uže na kak način neovrgljivo, ako je pa človeško delo, pogubi se in zgine, kakor dim kresov, katere sem po vsej okolici opazoval visoko iz Žekenj. Tudi tam na pašnikih pliskoviških sta gorela dva kres-ova, in lepo se je dvigal zubelj proti nebu, a kmalo, ker je bilo malo drv, ugas-nola sta in predno sem domú šel, ni bilo sledú za njima. Meni pa je donela po uše-sih isterska kresna pesem:

Tužna moja mladost!
Vsaki dan na manje,
Kako letna trava,
Ka se srpom žanje;
Ka se srpom žanje
Va letnem Ivanju.
I (s) kosom pokosi
I (s) cepi omlati.

P. S. Prav zdaj ko sem hotel pismo nesti na pošto, in predno sem je zapečati, pogledam na cesto tržaško-lpavsko in kaj vidim: cele trume; tu pet, tam deset, tam dvajset (možkih malo) ženskih romaric, iz Trsta in z Brega in tudi še precej ko-lesnov — ki hité gledat prikazni na *plis-koviške volariji!* Prasal sem neke, kam gredo in mi pravijo na novo božjo poti! In ko odvrnem, da saj ni nič še čudežev se dogodilo. Pravijo da so *lilije frišne!* uže 14 dni. (Prva prikazen da je bila zvečer 11. junca 1885. v četrtek na usmino sv. Telesa). — Salve!

Iz Koparščine 23. junija. (Veseli-lica v Svetmarji). S veseljem se opazuje, kako je ljudstvo koperskega okraja v par letih v naročnej zavesti napredovalo. Ni sile, koja bi jo več uničila. Ljudstvo se neta več varati. Hoče biti samo svoje i sodelovati pri obločevanju svoje osebe. To so pokazale najbolj volitve deželno i dr-žavnoborske v treh letih zaporedoma. Njega zavest se pokazuje tudi v ustro-janju čitalnic. S druge strani so prav čitalnice, v kojih se bere knjige i novine, v kojih se ljudje skupljajo i razgovarjajo o svojih zadevah, koje jim dajo priliko, da slišijo lepih govorov za razbistrenje uma i krasnih pesni, da si oplemenijo srce, sploh da se njim zavednost budi i krepeča. Tabor v Kubedu, drugi pozneje v Dolini bil je nekoliko probudil ljudi. Dolina se svojim »Janom kapitanom« drži se uže več let čvrsto i ima svojo čitalnico. Drugo-god sem ter tja se je bilo tudi kaj osno-valo, ali bilo je prehojno. Ni imelo pravih temeljev. Mej kmeli ni bilo tako rekoč zvedenih mož. Uže dve tri leta pa se prav kmetje največ zauzimajo za osnovanje čitalnic, mej tem ko jih izobraženejši mej njimi v njih namenih podpirajo. Kraji se skoro drug s drugim natecajo, da pokažejo svojo narodno zavest. V par letih so se ustrojile čitalnice v Črnikalu, v Dekanah i v Kubedu. Dne 21. t. m. se je slavilo od-pretje njih nove drugarice, čitalnice v *Svet-marji*.

Svetmarja (Šmarje) je kraj dobro urota-ljen od Kopra. Vanj vodi cesta, koja drži iz Trsta tik Kopra v notranjost Istre. Leži dost na visokem i je dost velik. Svetmarci so jako zauzeti za svojo narodnost. V čas volitev se težko kde bolj razumno, bolj razborito, bolj pametno ravna, nego tam. Zdi se, da so to občinarji i državljani, koji se uže dolgo in dolgo pečajo s jav-nimi zadevami. Uže več časa so si želeli imeti čitalnico. Zategnolno se je zdaj tako zdaj onako. Želja se jim je izpolnila uže lansko zimo. Opirli so čitalnico na temelju odobrenih pravil uže pred meseci, pa tiho. Še le včeraj se je odprla slovesno.

Predsednik jej je velečestiti gospod Josip Šlaker, koji z veseljem podpira vsako

dobro povzetje svojih župljanov. Podpred-sednik posestnik Ivan Prodan, o kojem niže več. Blagajnik pošten možik Martin Učnik. Tajnik posestnik Jakob Grdina, mož dovolj izobražen, jako bister, delaven, neutrudljiv, navdušen za vse kar je našega. Ne da bi se hotelo zmanjšati zasluge drugih, lahko se reče, da je on duša vsega gibanja na Svetmarji. Podpira ga v vsem svetovalec poštenjak Andrej Hrvatini kakor tudi drugih več sokrajanov, v novejšem času pa občespoštovana gospodičina K. K.

Vsi ti kakor tudi mnogi drugi, kojim imen neznamo, imeli so mnogo truda, stroškov pa tudi težav, da dostojno odpro svojo čitalnico, v koju uže nekoliko mesecev tako radi zahajajo i v njej se izobražujejo. Težav so imeli zavolj prostorov. V naj-pripravejših prostorih za to, zadnji čas se njim je zabranilo držati veselico. Našli so druge prostore, najprostornejše i naj-lepše, kar so mogli. Očistili so jih, okra-sili se zelenjavo, se slikami Nju Veličan-stev cesarja i cesarice, cesarjeviča i cesar-jevne, s cesarskimi in slovenskimi zista-vami, kakor tudi grbi. Napravili so oder. I od zunaj so okrasili ono hišo, a na vrodu v kraj napravili so dva slavoloka, z napis i zastavami. Za vse to je bilo se ve da mnogo stroškov, a pri vsem tem mnogo truda. Pa ne stroškov ne truda niso se bojali, samo da se čim bolje izkažejo.

Vreme ni bilo ugodno. Obzorje so pokrivali gosti oblaki, bliskalo se je i gr-melo, jak veter je pihal, dež je lival. Gostov ni moglo veliko priti. Sosedne občine niso mogle biti zastopane, kakor bi bile gotovo, ko bi vreme bilo vsj ne-koliko ugodno. To pa Svetmarcev ne pre-straši. Oni znajo, da za viharim vreme-nom pride vedro i jasno nebo. Kakor da je hotelo samo nebo pokazati, v kakih časih živimo. Viharni časi so povsod pri nas v Istri, ali gotovo je, da se razjasnijo.

Veselica se je začela z godenjem ce-sarske pesni. Godli so jo, kakor tudi druge kose »Jaz nisem Tahjanka«. »U boje, »Napreje, domači godeci. Prav dobro so godli. Mnogi, koji slišijo muzike v mestih, rekli so, da boljše godejo od meščanov. I to vse pri redkem pouku jednega godca veteranca iz Trsta. Čast njim i njemu.

Pevskega zbora nema še Svetmarja. Prišli so pevci iz Lazareta ter so peli pod vodstvom g. J. V. tako, da so po vsakej pesmi bili živahno pozdravljeni.

Pozdravni govor je imel imenovani podpredsednik Ivan Prodan. Zmisl nje-govega govora je bila: Slovani, posebno isterski, so dolgo časa brezvestno živeli, spali so, bili so podlaga ptujčevej peti. Začelo se je pa i za nje daniti, probujajo se, hočejo biti svoji na svojem. To je iz-rekel govornik v daljšem govoru, preple-tenem s primernimi vrsticami slovenskih pesnikov. Držal se je dostojno i naravski. Govoril je čisto slovenščino. Gladko mu je teklo, ni malo ni zapinjal. Zniževal je i povzdigoval svoj glas kakor je to zmisl besedi zahtevala. V obče je govoril tako da ni mogel boljše, i da so se mu vsi ču-dili. Navzoči so odobraval mu mej govo-rom i posebno na koncu govora, kojega je končal s pozivom na trikratni živio na našega cesarja i kralja Franja Josipa pr-vega.

Občinstvo je oduševljeno klicalo: živio cesar! živio Slovenci!

Mlad občinar, Anton Glavina, izgo-voril je lepo sestavljen govor o petju prav lepo i razumljivo, ter bil tudi on presrčno pozdravljen.

Gospodičina K. K. je deklamovala krasno pesem, ter bila i ona s zasluženó pohvalo pozdravljena.

Igrala se je igrlica »Svoje glavnosti« (možkega i ženskega spola), v kojoj se prikazuje, kako se soprog i časih zaradi nezadovoljnih reči, zaradi besedi: »hvala Bogu, miza je pogrnena«, do kraja posvadijo. Igrale su gospodičine Katica, Antonija i Marijica ter gospodje Anton, Josip i Ivan, kojih trije, mej njimi jedna gospodičina, so po 2 uri i več od daleka prišli, da pri-pomorejo Svetmarcem proslaviti odprtje njihove čitalnice. Vse igrake i igralci so svoje uloge prav dobro odigrali, a plos-kanje i živiklaci občinstva so najjasnejm dokazom, kako jim je zahvalno za užito veselje.

Ko se je še izigrala tombola na dva dobika, nastopil je počinek, koji je trajal skoro dve uri uz telesno pokrepljenje, uz vodenje, uz petje, uz različne zdravice. Se ve da ni manjkala zdravica od pozdrav-ljenih gostov na zavedne Svetmarce i njih voditelja ter bila zapečena z navduše-nim petjem »živeli na mnoga leta!« A kdo bi njim ne klical? Dokler je v Istri onakovih rodoljubov i rodoljubkinj, kakih se je videlo i slišalo dne 21. junija 1885. pri veselici v Svetmarji, dotle smo gotovi ne samo svojega obstoja, nego i napredka ter konečne zmage. Tedaj: živeli i sto krat živeli!!!

Podgrad 28. junija. Danes popo-ludne je govoril kmetijski potni učitelj g. Kramar tu v Vičičevj dvorani. Poslušalcev je bilo lepo število. Govoril je razumljivo in poučujoč, kako se ima sadno drevje pravilno oskrbovati, da obrodi dober i zlahten sad. Obravnaval je temeljito in, kar je posebno hvalevredno, ne akade-mično in ne preobširno, vse razvijanje

drevesa, od sajenja pešk do trganja in prodajanja sadu. Najbolj primerne načine cepjenja dreves je izvršil tudi praktično tako, da je poslušalcem na prinesenih ve-jicah pokazal, kako se ima zarezati deblo in kako cepič. Opozoril jih je na velike napake, ki se navadno delajo, tako pri cepljenju, kakor tudi pri presajanju. Sploh je bilo predavanje njegovo dovolj zani-mivo in ljudje so ponk radi poslušali.

Za tem govorom se je razjasnila po-sednikom postava o deželnem kulturnem svetu in o kmetijskih zadrugah. Na podlagi pravil, odobrenih pri zadnjem posvetovanju v Materiji v svrhu ustanovitve kmetске zadruga za Podgradski okraj, oglasilo je svoj pristop precejšnje število posestnikov tako, da je do zdaj, brez Ješanske občine uže okolo 50 ulov zagotovljenih. Sicer pa je zanimanje za to zadrugo jako živahno in gotovi smo, da bode uspešno delovala in mnogo koristila. Da ustanovitev zadruga brzo napreduje, zasluga je osnvalnega odbora, v prvej vrsti g. Zupandića, ki se z veseljem in zvedenostjo trudi za njo. Veselilo nas je, zapaziti mej poslušalci tudi Materijskega župana g. Kastelica, ki se je tudi oglasil za člana zadruga in jej svojo pomoč zagotovl. Tako bodedo tedaj v najlepšem soglasju delali, vsak po svojih močeh i zmožnostih, v dosego lepega na-mena: pomagati brižnemu našem kmetu in malemu posestniku iz sedanjih nadlog.

Da pa veselje nad tako lepimi uspehi jednega dneva ne bode popolno; zato je imel skrbeti intelgenten (?) Cikorjaš, a splošetelo mu je. Človeče, ki si domišlja, da je Bog ve kako vzvišeno nad drugimi — tu ti nad svojimi kolegi — in si je menda kol zataknilo na hrbet pod sukno, da laglje po konci nosi veleučeno glavo, u katerej se je klobuk prirastel — to člo-veče je hotelo proti večeru izživati z be-dasto demonstracijo mirne goste. E dečko; ali si smešen in — otročji! Kupimo ti konjička, ki odzad piska, da ti ne bode treba ustnice toliko napenjati. Tu l'as voutu, George Dandin.

Domače in razne vesti.

Konstakacija. Zadnja številka na-šega lista je bila na povelje sl. c. k. dr. pravdnistva zasežena zaradi nekega do-pisa iz Patrič. Da naše č. naročnike ne-koliko odškodujemo, zato smo denašnjemu listu dodali prilogo.

Črna maša po rajnkem cesarju Ferdinandu I. je bila danes ob 10. uri v stolnej cerkvi sv. Jušta. Maševal je v. č. g. prošt, dr. Sust z veliko asistencijo. Maše udeležili so se c. k. uradniki vseh oblastnj, nekateri mestni odborniki, nekateri od-borniki trg. zbornice in mnogo pobožnega ljudstva.

Imenovanje. C. k. deželni na-mestnik je imenoval začasnega zdravnika dr. Avgusta Hausenbichler koncipistom pri c. k. deželnem namestništvu in prakti-kanta Ant. Mahkoveca koncipistom pri tuk. c. k. policijskem vodstvu.

Odlikovanje. Načelnik c. k. pomor-ske gosposke, vitez Alber je prejel veliki križ, gubernijski tajnik pl. Ebner in ministe-rijski tajnik Rešetar častniški križ, in vodja pomočnih uradov Robiczek viteški križ italijanske krone.

Mestni magistrat z javnim raz-glasom od 21. junija ukazuje vsem tržaš-kim zavarovalnicam zoper požare, naj do 15. julija t. l. izkažejo, koliko zavaroval-nine so prejšli v letu 1884 od zavarovan-cev v Trstu i njegovej okolici.

Vseji mestnega sveta dne 24. junija je svetovalec Venezian opomnil, da 26. junija neha mandat občinskega sveta, da mora tedaj občinski svet po pred-pisih mestnega statuta svojo delavnost končati in razpisati se imajo nove volitve; on je vprašal župana, ali so mu znani zadžki, zaradi katerih se volitve niso raz-pisale. Župan je odgovoril, da o tem ne more pojasniti dati. Potem se je sprejel predlog mestnega starešinstva, naj se do-loči doklad k hišnej najemščini za leto 1886 z 27%, letošnje leto znaša ta doklad 29%. Nato je prišlo na vrsto poročilo ko-misije za preskrbovanje vode o njenej delavnosti o triletju od l. 1882 do 1885 i nje preilog, naj se izdela načrt za krajne uredbo struge Reke, in prebrala se je tudi ponuiba inženirja Friderika Comelli, ki pod določenimi pogoji ponuja vodnemu vodstvu dotične načrte. Pri splošnej raz-pravi se je mnogo govorilo o tej stvari, zarjo in proti n-j, proti sta govorila po-sebno Živic in Nadlišek, in kar naravnost izrekla, da so vse te študije le pesek v oči dobre vode res potrebnemu prebival-stvu, ali namuznol se jima je znani Mojzes, ki je hotel reči, da ima vodo v svojej pa-llici, s katero ulari na skalo, pa voda sama od sebi začne teči v Trst; pri podrob-nej razpravi pa se nobeden ni oglašil za besedo i nazadnje se je sprejel predlog omenjene komisije i dovolilo 6000 gld. za potrebne troške, predlog inženirja Com-elli pa se je izročil komisiji v preuda-rek. Iz vsega se vidi prejasno, da so naši mestni očetje zdaj popustili Bistrico in da se vržejo na Reko, ali tudis to ne bo nič, dokler ne bode v mestnem zboru gospodarila prava patrijotična večina. Na-zadnje je župan še naznanil, da se je pravni

odsek izrekel za to, da se zoper veto vlade glede nastavljenega mestnega nadzornika za ljudske šole, poda priziv upravnemu, ne pa državnemu sodu, in sicer zato, ker je prizivna doba kratka, in da se dotični predlog poda mestnemu svetu, da ga potrdi.

V seji od sobote se je najprej prebral c. k. deželnega namestnika razpis, s katerim se naznanja, da se je nova volitev mestnega zastopstva na primerno dobo odložila. Potem je bil imenovan za konceptnega praktikanca pri mestnem magistratu Jakob Marchig. — Določilo se je na to, naj se javna vaga na senenem trgu prevzame v lastno upravo s 1. oktobrom 1885 ter naj se nova zakupna pogodba s Kalistrovimi dediči sklene še za 3 mesece. Potem se je imenoval J. Androsich za računskega uradnika 2. razreda in K. Kenich in A. Lovgich za asistenta 2. razreda pri mestnej zastavnici. — Sklenol se je potem priziv zoper ministerski razpis, s katerim se je potrdil veto c. k. deželnega namestnika zoper nastavljenega mestnega šolskega nadzornika, kateri priziv se ima vložiti na upravno sodišče. — Stavljenje koz se je tudi za prihodnje zaupalo dr. Vit. Tedeschi proti primernej odškodnini. Potem se je imenovalo več začasnih uradnikov za stalne uradnike; učiteljica Doležal se je vpokojila; Bonif. Pinter je bil imenovan za začasnega učitelja in Josepina Visentin za začasnega učiteljico.

Raspisana služba. Nabrežini je razpisana poštarstva služba; poštne se imajo vložiti v treh tednih pri c. k. pošt-nem in brzojavnem volistvu v Trstu. Letna plača znaša 400 gold., za pisarniške stroške 200 gld., za službeno pomoč 400 gld. in 500 gld. za hlapčevska opravila. Kavecije je vložiti 400 gld.

Javna dražba. 18. t. m. bode pri magistratu dražba raznega zidarskega dela na tuk. mestnej bolnici; delo je cenjeno na 2000 gld. in je večinoma beljenje.

Svetovlanska procesija v nedeljo, 28. t. m. je vsako leto sijajna, ali letos je bila še posebno. Pontifikant pri procesiji bil je sam v. č. gosp. stolni prost dr. Šust, udeležila se je procesije vojaška godba z eno kompanijo brambovcv, kateri so streljali pri posameznih evangelijih; udeležilo se je pa tudi nasto-tine okoličanov in okoličank, in kaj krasno je bilo videti kakih 300 parov zalih okoličank v prekrasnej okoličanski opravi. Društvo »Zora« je pelo pod vodstvom g. Stelc-ta tako izvrstno, da so mnogi mestni poslušalci kar čudili se napredku vrlih Svetovlanskih pevcev. Nam se je ta procesija dopadala, le Šolobardi je bodla v oči, ker se je včeraj celo norca delala iz obredov naše cerkve. Okoličani in take duševne pokveke so se vam pred volitvami hlinili kakor Vaši prijatelji! Tem pasje-glavcem so se tudi Vaši otroci smilili, ker so šli gologlavi za procesijo, na drugo stran pa so naše žene tožile, da v kuh-stavijo strup, da niso družega vredne, nego da glada poginejo. Molčimo rajše, da se nam ne obrne želodec. Svetovlanska procesija je bila in bo, naj Šolobarda tudi od jeze počl!

Sokolov izlet v Sežano v ponedeljek 29. t. m. je bil znamenit. Ude-ležilo se ga je okolo 40 Sokolov v opravi. V Sežani je naše vrle Sokole sprejel odbor čitalnice in velika množica Sežancev. Na vrtu g. Scaramange je bila potem veselica in prav dobro so se mej petjem in govori zabavali naši Sokoli z vrliimi gostoljub-nimi Sežanci. Vrnoli so se Sokolaši še le po polnoči.

Sokol priredi dne 19. julija t. l. v prostorih Čitalnice veliko veselico s petjem, telovadbo in godbo. Obširnejši program prijavi se v kratkem.

Tržaško podporno in bralno društvo napravi v nedeljo, dne 5. julija v proslavo slovenskih blagovestnikov bratov sv. Cirila in Metodija veliko veselico na vrtu »Restaurant Požuna« pri sv. Andreju. Spored: 1. »Naprej, koračnica, D. Jenko, veteranska godba. 2. »Poždrav« govori podpredsednik g. Grebenc. 3. »Sablji moja, D. Jenko, poje »Slovanska Vilja« iz Skeinja. 4. »Banovci«, koračnica, Titl, veteranska godba. 5. »Hrvatice«, zbor se samospievom, I. pl. Zajc, »Slov. Vilja«. 6. »Fest Ouverture«, Sorti, veteranska godba. 7. »Velikonočna«, S. Gregorič, deklamuje gospodična Ana Kobal. 8. »Slovanska četvorica«, Černy, veteranska godba. 9. »Ustaj rode«, Gjurjo Eisenhut, »Slov. Vilja«. 10. Finale iz opere »Niobe Šubič«, I. pl. Zajc, veter. godba. 11. »Zgodovinski podatki o sv. Cirilu in Metodu«, govori g. I. Dolinar. 12. »Slov. melodije«, potpouri, Rieder, veteranska godba. 13. »Morje adrijsko«, zbor, A. Hajdrih, »Slov. Vilja«. 14. »Patriotični odmevi«, potpouri, Rieder, veteranska godba. 15. »Rojakove«, zbor, »Slov. Vilja«. 16. Slov. koračnica, Hajdrih veteranska godba. Za-četek točno ob 5. uri. Vstopnina 20 sold. za osebo. Čisti dohodek je namenjen dru-štveni blagajni, zato se radodarnosti ne stavljajo meje. Ako ne bode vreme ugodno, preloži se veselica na 12. julija.

Izlet v Izolo Slovencev prijaz-nega društva »Unione opera« v nedeljo 28. t. m. bil je dokaj prijeten, udeležilo se ga je nad 600 ljudi v dveh parnikih. Na enem obeh parnikov je bila godba.

Udeležila se je izleta močna deputacija delalskega podpornega društva in še prav-mnogo drugih Slovencev. V Izoli je izle-tavce sprejel mestni zbor se županem na čelu in z godbo. — Izlet ta je zopet sijajen dokaz, da je mogoča lepa sprava mej Slo-venci in Italijani, ako vlada mej njimi duh prave svobode in pravega patriotizma. — Enak izlet po morju naj bi enkrat na-pravila tudi vsa slovanska društva v Trstu.

Veselica pevskega društva »Zora« iz Vrdele v nedeljo, dne 28. t. m. v vrtu gostilne Aurora v Bošketu je bila še precej dobro obiskana, nad 500 ljudi. Pevci pod vodstvom neutrudljivega g. Stelc-ta peli so, kakor navadno, prav dobro; vidi se, da »Zora« uzorno napre-duje. Nova prikazen v javnosti bila je oko-ličanka gospica Žerjalova, ki je v krepkem govoru navdušala okoličane za društvo »Zora« in za vse narodne svetinje ter ko-rično izrazila nado, da ostanemo Slovani gospodarji na svojej zemlji. Burno ploska-nje, kako globoko je segla v srca vrla naša okoličanka vsem poslušalcem! Mladi oko-ličan g. Čok je tudi kaj dobro deklamoval Gorazdovo »Mi vstajamo«. Potem so se delili darovi: en cekin, 3 tolarji in 1 to-lar, katere vse 3 darove so dobile vrle naše okoličanke. Po besedi je bil ples, ki je trajal čez polnoč, in nadejati se je, da »Zora« zdaj v kratkem dobi svojo krasno zastavo.

Za starinoslovce. Na hribu Sv. Pantaleona, ne daleč od Skednje, kder delajo kompost za gnoj, prišli so te dni delalci do starinske hiše, v kateri se na-baja marsikateri star kamen; našli so tudi star rimski tlak, neko medaljo, nekoliko hišnega orodja in drugih starin. Najbrže je tam nekda stala starorimska poletna hiša, sicer pa starinoslovci zdaj stvar pre-iskujejo.

Umetnost. Slavni hrvatski kipar Ivan Rendić je izložil zopet te dni v umetniški dvorani G. Scholliana na Ponterosso svoj najnovejši umotvor »Suž-nja na tržišču«. To Vam je prav umet-niški biser. Vešče dielo umetniške roke Ivana Rendića je poznano zdaj uže daleč po svetu. Kakor čujemo, opredeljena je ta statueta za umetniško dvorano v Parizu. Radujemo se i srčno čestitamo našemu vrlemu rojaku in prijatelju!

Ponarejalca denarja nekega 32 letnega litografa Franca H. je policija zasačila in zaprla. — Preiskovali so mu stanovanje in pri njem našli vse potrebno orodje za ponarejanje srebrnega denarja. Mož je nekta pravi mojster in prekosi vse Prelesnike. Nedavno je bila njega mati obsojena na večletno ječo zaradi od-dajanja ponarejenega denarja. — Čudo, da niso uže tistikrat prišli na sled fabrikantu.

Mestna tehcnica, katero je hotel magistrat prevzeti uže s 1. julijem v svojo režijo, ostane do 1. oktobra še v najemu Kalistrovih dedičev. Pravijo, da se hosta-mej tem časom Bokalič in Vrzota učila tehtati, da potem dobosta ona dva javno mestno tehcnico za seno v roke, in to v dokaz hvaležnosti g. Mauronerja za po-sebne zasluge, katere sta si stekla v dru-štvu Cikorija. — pa tudi zaradi tega, da bosta Kranjsko seno nazaj pošiljala in le furlansko sprejemala.

Italijanska kultura. V Istri in Trstu so se Lahoni zdaj spravili na vojsko z materijalnimi sredstvi. Ako je kak Hrvat ali Slovenec kaj dolžan kakemu Lahonu ali magistratu Tržaškemu, ali dež. odboru Istrskemu kako svotico, dobil je te dni tožbo ali eksekucijo. V Kanfa-naru v Istri so vsi tamošnji kmetje, nekda 77 od njih, dobili te dni naznanilo ekse-kutivnega rubeži, ako precej ne poplačajo gruntovne odveze v znesku 7113 gld. Do-selej ni dež. odbor istrski nikoli še nič tirjal; ljudje so mislili, da je uže vse plačano, ali pa izbrisano, zdaj pa je kar naglo planol odbor na uboge kmete, ka-teri so v svojej tugi poslali 2 moža v Beč do cesarja. Moži v istrske narodnej noši, jako inteligentna kineta, bila sta v četrtki sprejeta pri cesarju, in upati je, da se omenjena eksekucija precej ustavi. — V Trstu magistrat enako zlorabi svojo moč in Lahoni tožijo, ako le imajo kaj imeti od Slovencev. Komu bo to škodovalo? Slo-vencem ne; ampak tistim, ki sejejo veter, ker gotovo bodo želi vihar.

Bramba proti koleri. C. k. namestništvo je te dni razposlalo vsem okrajnim glavarstvom in mestnim magi-stratom okrožnico, v kateri na to opo-zarja, da po menenju najslavnejših zdrav-nikov na Španjskem vstala kolera prej ali slej Evropo poplavi, da je toraj dolžnost vseh upravnih gospodk, z vsemi sredstvi na to delati, da občine obračajo največje skrb in pozornost na javne zdravstvene razmere. Ker je splošna snaga ena prvih potrebščin, da se kužne bolezni, tedaj tudi kolera ne izcimijo in razširi, zato so vse občine poklicane, da skrbje za snagaost na cestah, trgih, in da nadzorujejo gostil-nice, krčme itd. Ker je treznost sploh in uživanje zdravil jedil posebe sredstvo, katero se boleznim ustavlja, zato je treba vedno nadzorovati prodajo živeža. Dalje je naloga vseh državnih in občinskih zdrav-stvenih organov, da odstranjuje tiste ško-dljive vplive, ki se lahko odstranijo s tem, da ljudstvo podučujejo in praktično izvršujejo zdravstvene predpise.

Stráža na Adriji. Pod tem na-slovom je prinesel zadnji četrtak »Trie-ster Tagblatt« uvodni članek, ki se tako le glasi: »Gospod župan je prišel včeraj v sejo občinskega sveta, in njega priča, gospod Mauroner, tudi, A oba sta molčala. Predno je zadnji pri volitvi propal, pokli-cal ga je gospod župan za pričo, da so se storili potrebni koraki za pomoč po toči poškofovanaj okolici. Ko je pa »Progresov« pestovalec pri volitvi propal, takrat so kaj naglo utihnole vse piščalke. Okolica čaka še vedno pomoči, in mesto potrebnih korakov. Dobrodelnost, ki je bila pred štirimi tedni za okolico v progresovih krogih na vseh jezikih, kar naglo je mi-nola. Prevrnola se je narobe, dobrotniki od tedaj kažejo voljo, da se okoličanom, katere so takrat hoteli obdariti, od ust odtrga zadnji košček kruha. Skušali so napraviti zaroto zoper okoličanske mleka-riče, upor zoper perice, maščevalno zvezo zoper krušarice. Pred štirimi tedni so jim hoteli poplatiti zelenjavo, katero jim je toča pobila, zdaj pa delajo zaroto, da od njih ne bodo kupovali še tiste zelenjave ne, katere je toča prizanesla. Vojna do zelinate glave! bilo je geslo. Zdi se, da se progresova stranka prevrača v spaček, skače iz ene neumnosti v drugo. Poprej ne bi se jej bilo kaj takega prigodilo, da bi bila šla v okolico propada iskat, in poprej ne bi bila svoje jeze nad propastjo tako surovo in otroče na ogled nosila. Politična modrost in politični takt sta pri tej stranki zelo skopnela; zgubila je oko za to, kar je mogoča doseči, in zelo se vara o svojih zmoglostih, sredstvih in močeh, o katerih je hotela poprej druge slepariti.

Kaj družega je boj na volišči, kaj družega boj na glediščem odru pri kakaj komediji. Na tem se uže ploska, ako se vedno eni in isti statisti pomikajo iz ene kulise v drugo, na volišči pa morajo čete navzoče biti. Pri Progresovih glavnih zborih i na galerijah občinskega sveta je lahko vedno istih par sto mladih gospodov pred-stavljalo »ljudstvo«, ki stoji za to stranko, ali v trenotji, ko je poskusila pravo ljud-stvo zbrati krog svojega prapora, našla se je zapuščenost. Zvedela je, da vse njeno rogoviljenje in hujskanje, vse nje vaba in pretenje ne morejo prestrašiti avstrijske straže na Adriji.

Pri prodiranju v okolico se je res zanašala na enega zaveznika, na »slovansko Slovanov«. Naj bo to tako globok propad, ki loči progresiste od nemških liberalcev in fak-ciozov, v »slovansko Slovanov« so eno sree in ena duša. Kar to zadeva, zvižgajo vsi eno vižo in gojejo vsi na isto struno, »Indipendente« in »Triester Zeitung«, gos-podje Vidacovich in Tauschl, onevorevole Rascovich in dr. Rahl. Da je fakičozna svojat vplivnejša in močnejša, nego je v resnici, morebiti bi bila njena pomoč po-mogla Progresu k zmagi, gospodu Mau-ronerju k mandatu. Ali tako, kakor so razmere, sklopila se je zveza le mej enim kruljevim in enim šepastim, in okolica je v sijajnej zmagi razvila nad Tratom avstrijski črnorumeni prapor.

Mi vsi smo bili priča te zmage. Gospod Mauroner pa od svoje strani, ki se, to se ve, te zmage nič prav ne veseli, bil je priča, ko je gospod župan pripravil pomoč okolici. Kaj je s pripravami za to pomoč? Prosimo za odgovor. Mi temu pristavljamo: Olgovor je lahek; vsa podpora je bila le pesek v oči; pred volitvami so ti gospodje obečali tisoče in stotisoče, ali da je Mau-roner tudi zmagal, dali bi bili pest muh. Pred volitvijo Cesare-a v Rojano obečal je ta mož zlate gradove, po volitvi so prišli njegovi agitatorji k njemu, da bi vsaj plačal, kar so zapili, ali on jih je zapodil z besedami: »Jaz sem Italijan in maram za Vas, kakor za lanske sneg; poberite se od mene. — Taki so Lahoni; oni skrbje za svoje mavhe, kakor je to list »Soldo« do-kazal še številkami; ali okoličanu in tudi pravemu Tržačanu ne bo boljše, ako se ne pomete na magistratu z veliko metlo in se ne vrže v kot vsa lahonska drhal.

Čudeži. Iz Pliskovice nam poročajo o nekem čudeži. — Mati božja se je nekda te dni tam prikazala dvema otrokoma pa-stirčkoma. Ta vest se je hitro raznesla po Krasu in posebno jo raznašajo po Trstu in vsled tega je romalo te dni na tisoče ljudi s Krasa, še več pa iz Trsta v Plis-kovico ter so tam čakali, da bodo vilieli Mater božjo; — ali videl je ni nobeden. Pri vsem tem pa je vsakdo pustil tam svoj obolus in stariši onih otrok so nekda na-brali denarja na kupce. — Č. duhovščina na Krasu stvar preiskuje in svari ljudi pred lahkoverstvom; tej vestnej duhov-ščini se družimo tudi mi in svarimo ob-činstvo pred nepotrebnim romanjem in troškom. Kraševci so jako pametni ljudje in so stvar k malu prevideli, na Krasu je stvar do danes uže skoro potihnila; ali Tržačani so se zdaj začeli ogrevati za stvar in vsak večer mnogi naši niži in tudi viši ljudje v močnih tropah roma-jo Pliskovico; v nedeljo in ponedeljek jim je bilo nekda v Pliskovici nad 30.000 iz vseh krajev, največ Furlanov in Tržačanov. Vra je lepa reč, vero, pravo vero je treba širiti, babjo vero pa zatirati, ker škodi dobrej stvari. Ali v Trstu je uže tako: na eno stran babjeverstvo, češčenje »stri-gonov«, na drugo pa surovi materijalizem;

le prave krščanske vere, v kateri je za-popadena najlepša svoboda, le te prave vere je premalo v tem mestu. Potem pa pravijo, da so omikani, napredujoči in Bog zna kaj še.

Kakor se sliši je sleparija uže doka-zana in je dotični ptiček uže v kletki. Oče onih otrok je nek gostilničar, ki je otroke naučil, naj govore, da so videli Mater Božjo; in to vse, da je dobival de-narja od romarjev, ki so pri njem dosti zapili, pa še posebe otrokom denarja da-rovati ali vse to je nekda vstutal in na-svetoval nek Italijan po imenu Gregorutti. — Saj smo precej rekli, da je na Krasu dosti »prefrigancev«.

Iz Sv. Križa smo dobili poročilo, da je bila predvčerajšnja tamošnja proce-sija slajna; vsa vas v zastavah, večinoma narodnih, narodna, domača godba, domači pevski zbor, veterani, vse polno ljudstva iz vse okolice, gotovo par tisoč ljudi — vse to je dalo procesiji nenavaden sijaj.

Tržaške novosti:

Tombola veteranskega društva, ki je bila zadnjo nedeljo na dvorišču velike vojašnice, udeležil se je preko 10.000 ljudi, in tra-jala je od 4. do pol 8. ure. Red je bil naj-lepši. Cinkvino je dobil po izžrebanju 8 številki fakin colnega urada Strnic v družbi a trgovinskim opravnikom Aleksandrom Ravere, prvo tombolo po izžrebanju 19 številki mašinist Jožef Clementini in zidar Jožef Vodopivec, in drugo tombolo po iz-žrebanju 60 številki Stefan Bulat, mornar neke dalmatinske ladje.

Mestni zapor so prišli z današnjim dnem pod upravo cesarskih sodišč. Tudi tega je bilo zelo treba.

Previdenja, podporno društvo za ubožne ljudi, bode imelo v soboto v javnem vrtu veliko veselico. To društvo ne dela po kristjanskih načelih; ono se ozira le na Lahone in njih priporočence, na Slovence in prave Tržačane malo ali nič. Na starej Reni pri sv. Jakopu, kder je največe ubož-tvo, niso ubožci še nikoli videli solda od Previdenja. To društvo bi moralo biti v drugih, kristjanskih rokah, ki bi delile po Kristovem nauku, po katerem smo pred Bogom vsi enaki in se moramo na svetu ljubiti kakor bratje. Tega načela ne pozna Previdenja, zato pa ni vredna podpore.

Nesreča. V petek so igrali 3 majhni otroci na nekem vozu poleg hlevov tram-vaya. 10letni Miha Božič je tako nesrečno padel z voza, da si je glavo razkrojil in kmalo potem umrl.

Cikorjalko. Društvo Cikorija je mo-ralo odstraniti svojo tablo na hiši Duma na trgu Gadola, in to na zahtevo hišnega gospodarja samega, kateri nekda društva noče pod svojo streho. Kakor se sliši, pre-nese Cikorija zdaj svoj sedež v Kapraro; ali strašit bode še vedno hodila nazaj, zato je treba opreznosti. — Asesor Pim-pach je nekda poslal iz mestne službe nekega Kontoveljca samo zato, ker se je pred volitvijo ugodno izrazil za Nabergoja. Da bi se kaj takega na Turškem godilo, kak krik po svetu! — Nek lesni senal, rodoma žid, ki nosi vedno klobuk po strani, in ves dan kriči, kakor gos, člo-vek, ki pri Slovanih dosti služi in pogo-stoma zabaja v slovenske kraje, to člo-veče se posebno repenči zaradi zadnjih volitev in kder more zasramuje okoličane in druge mestne volice. Pred nekoliko dnevi je bilo to človeče na vrtu gostilne k »Rotundli« pri sv. Ivanu. Neke okoličanka prinese šopkov cvetic in ponuja te šopke pri onej mizi, kder je sedel tudi oni Lahon, ki dobro živi od Slovencev; ali razkačen me-šetar Pandolo ubogemu dekletu odgovori: »Nesi Nabergoja, on naj kupi«. To sliši nek drug gospod pri bližoj mizi, pokliče deklet k sebi in jo poprašja, koliko bi bili kupili oni gospodje šopkov. Dekle mu odgovori, da k večjemu vsak jednega. Ome-njeni gospod pa kupi 8 šopkov, torej na vsakega dva in reče zadovoljneje deklci: »To je za Nabergoja! Čifut je na to prav debelo gledal. Slovenski trgovci z lesom, zapazite si dobro tega čifuta!

Nož in zopet nož. V Žavljah sta se v nedeljo popoludne v ondnetni žganjariji Katarine Rus sprla zaradi plačila fakina Ivan Bassi in Anton Hervatič; Bassi se je nekaj časa prepiral, ali k malu je v svojej jezi potegnil nož iz žepa in Hrvati-ča zaklal. Odnegli so mrtvega v mrtvaš-nico poleg sv. Justa, Bassi-ja pa je poli-cija še tisti večer ujela in zaprla. — Tudi pri sv. Ivanu v gostilni Otinala sta se v nedeljo sprla dva brata, in je eden z no-žem ranil družega, nekega Franca Kranjca z nožem tako močno, da se je moral iti zdraviti v bolnico. — Včeraj pa sta se skregala na nekem dvorišču na Verdelli 18letni zidar Miha G. in 25letni kamno-sek Josip Vatovac, oba okoličana in je prvi družega z nožem tako nevarno ranil, da so ga morali nesti v bolnico, mej tem so je c. kr. straža odpeljala v zapor Miho G. Okoličani! Za božjo voljo, ne posne-majte mestnih spridencev.

Prav tako je bil v prepiru sinoči močno ranjen od nekega mehanikarja čevljar Ant. Bratina rojen v Lokavcu pri Ajdovščini, in leži zdaj v bolnici.

Policijsko. 19. letni postopač Karl Z. iz Trsta je poskusil včeraj popoludne

ukrasti na bregu Grumola 260 desk v vrednosti 60 gl., ali zasačili so ga in zaprl. — Ali ni to uže največja drznost? Postopača Simona F. iz Idrije so zaprl, ker se je sem vrnil k ljubju temu, dr je bil izgnan, Idrija veseli se! Zarad enacega pregreška je policija zaprla tudi Jakopa S., 40 letnega peka brez dela iz Komna, in zarad vlačuganja po Trstu so zaprl tudi 47 letno Marijo S. iz Črnomlja. Znani policijski kancelist, g. Titz je zopet zasačil gnezda 4 nevarnih tatov, ki so nedavno pokradli v Via Nuova mnogo sukna. Ujel je tičke v gnezdu in z njimi tudi blago; zdaj sede »Furlanetto«, »Tonjave«, »Giambas« in »der Teufel« v peklju v ulici Tigor. Zaprla je policija še mnogo drugih razsajalcev in postopačev.

Izpred sodnije. Obsojen je bil te dni na dva dni zapore Jakob Godina (Čajne) iz Skednja, ker je razžalil Slovence in pa javno stražo. Tega mladenci so zapeljali Čkorjaši, posebno pa skednjiški dacear Kastelanovič. Nekoliko dni pred volitvami so ga napili, in ko je bil na pol pijan, začel je kričati: »Evviva Concordia! me... per i scilavi! Inšpektor straže, g. Čenčur ga je svaril, da molči, ali dobil je za odgovor psovk, zarad česar ga je aretir. Solobarda je potem pisala, da je inšpektor Godina provociral ter zahtevala pravico. — Zdjajma pravico ta vlačuga in pravico imajo tudi Cikorjaši, kateri so za slabo setev želi le osat.

Iz Gropade nam pišejo: Znano vam je, da je magistrat letos prepovedal po okolici kresove, ali v bližnji Gropadi niso te prepovedi hoteli slišati, ampak napravili so na griču velikansk kres, koji se je bliščal nad f. uro daleč, in skoraj po vsej okolici so kresovi goreli, kakor po navadi; samo pri nas v Bazovici imamo dosti postav, jaz ne vem od kod izvirajo, tudi tukaj na našem griču so pastirji napravili velik kup drv, da zvečer zaž. Ali tuk. poljski čuvaj in gozdni sta pastirje vse popoldne po griču lovila, da sta jim žveplenke pobrala, češ, da ne bi zvečer kresa zažgali. Proti večeru pa pride v našo vas žendarm, ter pravi, da se smejo kresovi po gričih prižigati, ali samo na vasi, blizu hiš se ne smejo. Ali so smešni, vsak svojo trdo, koliko postav na dan imajo ti ljudje?

Iz Sežane nam pišejo, da je bil 22. junija pogreb občje priljubljene c. k. poštarice Nabrežinske, gospice Klodile Mohorčičeve. Pogreb je bil za Sežano velikansk, udeležili so se ga č. g. duhovni iz Šempolaja, Opčin, Skopega, Kazelj, Storič, Repentabla, Lipice, gospe rudičega križa, njim na čelu predsednica, gospa Mohorčičeva, potem vsi uradniki glavarstva, njim na čelu gosp. glavar Hönnel s županom sežanskim, g. R. Mohorčičem, potem uradniki sodnije, na čelu jim gosp. sodnik, gosp. Trnovc, c. k. davkarski uradniki, njim na čelu sam viši inšpektor, gosp. Baudič iz Trsta, odvetnik g. dr. Ostertag, uradniki nabrežinske, sežanske in divaške postaje z načelniki dotičnih postaj, občinski zastop, šolski okrajni svet, g. učitelj z učeno se mladino obeh spolov, šolarice z liličami v rokah, žandarini, financa in na posled še več druge odlične gospe iz Trsta, Lipice in drugih krajev. Krasa in skoro vse prebivalstvo bele Sežane; s kratko: pogreb je bil nenavaden.

Zaljubljeni sorodniki in prijatelji so položili na grob 17 krasnih vencev, mej katerimi je posebno omeniti onega uradnikov Nabrežinske postaje in družega, katerega so darovale Nabrežinske gospe, potem onega gospa od rudičega križa, obitelji Peinelt, Scaramanga, Reyer, R. Mohorčič, Paximadi, Supančič, Delena in prekrasni venec od sester rajnce. — Na groblju so zapeli sežanski pevci premilo »tiho jamico«, ki je skoro vsem izvalila solze iz oči. Pogreb ta je dokazal, kako priljubljena je bila rajnka v vseh krogih zarad njene uzorne poštenosti, pravega požrtvovalnega prijateljstva in iskrene pobožnosti. — Bodi jej lahka zemljica!

Iz Šmarji na Vipavskem nam pišejo dne 28. junija. Vinska letina do zdaj še prav dobro kaža in sicer je grozde jako dobro odvetelo in posebno lepo stoje tiste trte, katere so za dobro vino, namreč glira ormažija, gerganja, osipka, pikolit, rizlink in druga dobra plemena, in ako Bog nam ne pošlje hudega vremena, imela bo naša občina mnogo vina in dobrega. Kupci, zapomnite si to.

Pišajo nam iz Črnič dne 29. junija. Podčavenski rodoljubi, kakor slišim, namerjavajo pri nas za prihodno soboto, to je na predvečer praznovanja svetih bratov slovanskih, Cirila in Metoda, v čast teh naših apostolov napraviti krese in strelanje topčev in menim, da tako tudi drugod storé. Take misli so prave, jaz menim, če se izreditaš ne sramujejo čestiti nesramnih naših izdajic, da je toliko bolj naša dolžnost slaviti omenjena naša patrona. Tudi procesija iz Solkana na Sveto goro ne bo brez pomena, svetoval bi jaz, naj se te procesije udeležé možje, babe pa naj gredo smešne čudeže in malike molit na kraške pašnike. Naš gospod župnik, kot mož, je svaril svoje ovčice, naj se ne deleže onih neopravičenih čudežev, pa kaj se hoče, celo babe v blačah ne slušajo pametne besede.

Iz Gornjih Ležeč nam pišejo: 28. junija popoldne so vaški otroci češnje brali, in zlezli tudi na češnjevo drevo, ki je malo vredno in raste prav na meji železničnega kolodvora; kar železnica teče, vedno so to češnje vaški otroci obirali; Letos pa je to opazil kolodvorski načelnik, strašno mogoten gospod, naglo se odpravil in ujel enega sedemletnega fantiča in ga zgrabil za lase, rentalil nad njim po nemško. Ko oče tega otroka to zapazi, hitro pobere meter lesa in hiti za njim, kolodvorski načelnik pa zgrabi svojo rudičjo kapo in zbeži, kar so ga mogle noge nesti; otrok pa se je tako prestrašil tega hudega gospoda, da je vso noč blebel, in ne ve se, kaj bo iz nega.

Čitalnica v Dekani v Istri je imela občni zbor dne 7. junija t. l. in bili so izvoljeni za predsednika gosp. Janez Grižon nadžupan, za denarničarja gospod Janez Mahnič, posestnik, za odbornike gg. Lovre Čekada posestnik, Anton Bitenc nadučitelj, Josip Valentič učitelj, in Janez Monfreda občinski tajnik.

Pri odborovej seji dne 25. junija je bil gospod Čekada za podpredsednika in gosp. Monfreda za tajnika izvoljen.

Narodno kmetijsko društvo v Dutovljah bo obhajalo 5. julija, v nedeljo, slovesen praznik slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Zjutraj slovesna sv. maša s pridigo, podolone pa domača zabava stombolo, petjem, godbo in raznimi razgovori pod milim nebom košatih kostanjev na »Bečevcih«.

Banka Slavijsa sklenila je v mesecih januar, februar in marec tega leta 11.670 novih zavarovanj za 13.278.993 gl. 96 kr. kapitala ter je za to prejela 362.393 gl. 70 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škodo plačala je v teh treh mesecih 86.938 gl. 95 kr. Denarni promet osrednje blagajne ce iznaša je 1.780.311 gl. 64 kr. V posojilnicah bilo je v tem času naloženih 366.198 gold. 74 kr. na zemljišča posojenih pa 570.623 gl. 41 kr. Gasilne brizgalnice dobilo je šest občin. Samoupravna društva za zavarovanje pokojnin postajajo od dne do dne bolj priljubljena. Dokaz temu je, da štejejo do konca marca 1855. ža 1236 členov, ki so skupno zavarovali 140.945 gl. 52 kr. pokojnin in zato obvezali se vplačati 502.416 gl. 13 kr. vlog. — Tudi zastopniški pokojninski fond se izdatno in hitro muči, kajti koncem marca t. l. imel je že 52.428 gl. 65 kr. premoženja.

Kakošno zaupanje si pridobiva banka »Slavijsa«, razvidi se najbolj iz tega, da je c. k. glavno vodstvo državnih železnic naklonilo svoje visoko pokroviteljstvo, isto je izdalo namreč okrožnico do podrejenih uradov, s katero priporoča svojim uradnikom in sploh vsem vslužbenim osobam, naj se zavarujejo na življenje pri banki »Slavijsa«.

Vremensko proročanje. Za mesec junij proročuje Mathieu dela Drôme tako le vreme: Velika vročina od 1. do 4. t. m.; še večja vročina od 5. do 12. t. m. Vmes nekatere nevihte in toča, posebno po Franciji, Švici, po Piemontu in po južnej Nemčiji. Od 13. do 19. t. m. deževno vreme po vsej južnej Evropi; povodnji v Franciji in Italiji. Znižanje temperature. Morje jako nemirno, posebno v bregovih Dalmacije. Od 19. do 27. t. m. mnoge nevihte in pogostoma toča na Nemškem, po vsej Avstriji, Franciji, Španiji in Italiji. Vroči dnevi posebno v Franciji in ob sredozemnem morju. Od 27. t. m. do 3. avgusta neznosljiva vročina po vsej srednji in južnej Evropi. Nevihte in toča na Švicarskem in Tirolskem. S kratko: jako neugodno vreme polno neviht; huda vročina od 1. do 12. t. m., neznosljiva vročina od 19. do 31. t. m.; brze spremembe temperature in nevihte posebno v drugej polovici tega meseca.

Kolera na Španjskem se širi in raste; 23. t. m. je zbolelo 815 ljudi, in umrlo 315. **Nesreče.** V Stazemu na Italijanskem je fabrika za strelni prah v zrak zletela, devet osob je bilo usmrtenih in nad dvajset hudo poškodovanih. — V rudnikih v Dauterweiler-u je 26. junija jamska sapa usmrtila 17 rudokopov.

Riunione Adriatica di Sicurtà. Včeraj je bil občni zbor delničarjev društva Riunione Adriatica di Sicurtà, v katerem se je predložil račun od vseh oddelkov zavarovanja za leto 1884, namreč o zavarovanju na življenje, proti požaru, proti toči, in proti poškodovanju na poti in pokazalo se je, da je društvo lansko leto jako izvrstno poslovalo. Glavni tajnik, gosp. Adolf Frigyesli je predčital poročilo ravnateljstva ter razjasil bilanco, aktive, pasive in stanje vrednostnih listin v zalogu. — »Osservatore Triestino« prinesel je obširnejše poročilo o računu; mi pa iz tega le glavne točke posnemamo. Riunione Adriatica je prejela lansko leto za razna zavarovanja nad 9 milijonov gold.; plačala pa je v oddelku za življenje f. 674.000, v oddelku proti požaru nad 3.500.000, po toči f. 1.700.000 in vsled poškodovanja na poti f. 100.000. O kar pa društvo obstoji, izplačalo je škode v raznih oddelkih okoli 122 milijonov gold. — Dobiček na vseh oddelkih je znašal nad f. 636.000, od

katerih se je vpisalo na reservo oddelka proti toči f. 250.000, kateri oddelk ima zdaj svojega zaloga za 400.000 gl. in 127.000 za pokritje razložkov pri vrednostnih papirjih, kateri zalog znaša zdaj uže f. 288.000 in po odbitih nagradah itd. razdelila se je mej delničarje dividenda od 50 na vsako akcijo, kar odgovarja 12% na uplačani kapital od f. 400. — Na premijne reserve se je v obče prepisalo 800.000 gl., te reserve znašajo zdaj uže okoli 9 milijonov gl.

Zalog za podporo uradnikov društva pridobil je lansko leto 11.080 gl., tako da je znašal koncem leta 1884. okoli f. 230.000. V ravnateljstvo so bili sopes voljeni gospodje baroni Lutteroth in za revizorja dr. baron Emilio Morpurgo, oba enoglasno.

Zadosti je to kratko pojasnilo v dokaz, da to društvo vedno previdno postopa, dobro in uspešno dela in zasluži v resnici ono zaupanje, ki uže od nekaj uživa po širokem svetu.

Zahvala.

Podpisani izreka svojo najpriskrbejšo zahvalo vrlim sežanskim rodoljubom, slavnje sežanske čitalnici za krasni sprejem in gostoljubno postrežbo, gospodom sežanskim pevcom in slavnoznanimu tržaškemu kvartetu za mlo prepevanje o priliki izleta v prijazno Sežano.

Odbor »Tržaškega Sokola«.

Postava od 8. sept. 1884,

s katero se vpeljujejo okrajne gospodarske zadruge in deželni kulturni svet v mejnej grofiji Istri.

(Dalje in konec. Gledaj št. 49.)

II. Deželni kulturni svet.

§ 13. Deželni kulturni svet se ustanovi na podlagi te postave, in ima nalogo spoznavati, pospeševati in zastopati koristi kmetijstva v Istri.

V njegovo področje spada posebno:

1. poročati svoje menenje o zadevah deželne kulture, če vlada ali deželni odbor zahteva, kakor tudi o kmetijskih oddelkih iz javnih pripomočkov podpiranih, o podvzetjih ali ustanovah in o načinu teh podpor;

2. staviti samostojne predloge v agrarnih zadevah vladi ali po predmetu in pristojnosti deželnemu odboru;

3. podpirati delatnost okrajnih kmetijskih združenj in drugih druženj v deželi, ki imajo po svojih pravilih nalogo gojiti in pospeševati deželno kulturo sploh ali posamezne njene oddelke ali obrtnje; dalje

4. ta le opravila, katera oskrbuje stalni odbor (§ 16):

a) sodelovanje pri izvršitvi naredeb v pospeševanje deželne kulture, kakor v tem obziru vlada ali deželni odbor v vsakem slučaju pozivlja, ali po sploh dogovorjenem ravnanji, tedaj posebno tudi dejanski nakaz deželnemu svetu iz javnih pripomočkov vsakokrat dovoljenih podpornih svot dotičnim osebam ali zavodom, in zavarovanje s tem doseženih vspehov;

b) gojitev agrarne statistike po načelih v porazumu z vlado;

c) gojitev dotičnega obvečanja z okrajno gospodarsko zadruzo in z drugimi pod št. 3 zaznamovanimi društvi.

§ 14. Deželni kulturni svet ima svoj sedež v Poreču in je sestavljen iz teh le udov:

a) iz predsednika;

b) iz deželnega odbornika, ki je ob enem namestnik predsednikov;

c) iz dotičnega referenta o zadevah deželne kulture pri namestništvu, katerega služajno lahko drug uradnik politične uprave zastopa;

d) iz dveh od ministra poljedeljstva poklicanih udov;

e) iz dveh od deželnega odbora poklicanih udov;

f) iz vsakokratnih predsednikov v deželi obstoječih okrajnih gospodarskih združenj; slednjič

g) iz udov eventualno od drugih druženj po § 18 v deželni kulturni svet odposlanih.

§ 15. Predsednika deželnega kulturnega sveta imenuje cesar za vsako dobo zastopstva in sicer: najprej za čas do konca 1890. potem 1891 do konca 1896 in tako dalje za vsakih šest let.

Za enako dobo pokliče minister poljedeljstva, oziroma deželni odbor v § 14 črki d in e imenovane ude iz zvezecev v kmetijstvu in gozdnarstvu ali njih obrtnij, ki v deželi stanujejo, v deželni kulturni svet.

Če izstopi predsednik ali kedo drug prej imenovanih udov pred koncem dobe, podeli se zopet izpraznena služba za ostali čas.

Prisednik deželnega odbora od njega samega odposlan opravlja svojo službo, dokler je ud deželnega odbora, in ta družega ne veleva.

§ 16. Deželni kulturni svet ima stalni odbor, ki je sestavljen:

a) iz udov deželnega kulturnega sveta, kateri so v § 14 pod črkami a do e zaznamovani;

b) iz predsednikov okrajnih gospodarskih združenj, ki se po § 17 v stalni odbor volijo; slednjič

c) iz udov poslanih eventualno v stalni odbor od drugih druženj po § 18.

§ 17. Gledé volitve v stalni odbor se stavijo predsedniki okrajnih kmetijskih združenj:

I. v okrajnem glavarstvu Poreč in Koper; II. v okrajnem glavarstvu Pulj, Lošinj in mesto Rovinj; III. v okrajnem glavarstvu Pazin in Volosko v posebne skupine.

Vsaka teh treh skupin voli enega predsednika iz svoje srede v stalni odbor deželne kulture sveta in sicer zmerom za dobo izvoljenega kot predsednika okrajne zadruge v § 6 št. 1 zaznamovano.

Obširneje o teh volitvah se sestavi v volilnem redu, kateri napravi deželni kulturni svet.

§ 18. Društva, ki nameravajo po svojih pravilih pospeševati deželno kulturo sploh v zdatnem delu dežele, ali posamezne posebne njene oddelke, ali obrtnje v določenih krajih, in v enem ali drugem slučaju vstrajno in vspešno delujejo, utegnejo dobiti od ministra poljedeljstva po dogovoru z dotičnim odborom deželnega kulturnega sveta pravico, odposlati zastopnika v deželni kulturni svet in eventualno ob enem v njegov stalni odbor.

§ 19. Deželni kulturni svet mora imeti vsako leto redni zbor, in se shaja vrh tega k izvanrednemu posvetovanju, če predsednik spozna, da je potrebno, ali najmanj polovica udov skliče k obravnavi določenih zadev zahteva.

Stalni odbor se shaja k svojemu posvetovanju po navadi vsako četrta leta, zraven tega, kadar je potreba, če ga skliče predsednik, ali če to najmanj polovica njegovih udov zahteva.

Dnevni red za vsak teh zborov določi predsednik in ga naznani namestniku najmanj osem dni pred dnevom za zborovanje odločenem.

§ 20. Da sme polni zbor sklepati (§ 19 odstavek 1), morajo biti nazoči štiri v § 14 črke a do e zaznamovane osebe z opravičnim vred, ki je k predsedništvu poklican, dalje tretjina oseb, ki imajo pravico deležiti se vsakokrat zborov.

Da sme stalni odbor sklepati (§ 19 odstavek 2), mora biti nazoči najmanj polovica oseb, ki imajo pravico deležiti se z opravičnim vred, ki je k predsedništvu poklican.

Sklepa se v obeh prej imenovanih zborih z nadpolovično večino glasov nazočih in sicer tako, da ima vsak nazoči brez razločka en glas in da predsednik svoj glas le pri enako razcepljenih glasovih odda.

Važnejše obravnave in vsi sklepi se morajo zapisovati in ti zapisniki nemudoma namestniku v prepisu predložiti.

§ 21. Predmet posvetovanja v polnem zboru deželnega kulturnega sveta so one zadeve, katere sklene predložiti polnemu zboru stalni odbor radi njih posebne imenitnosti za deželno kulturo, dalje oni predlogi, katere izroči odboru okrajna zadruza ali drugo v deželnem kulturnem svetu zastopano kmetijsko društvo, ali ud deželnega kulturnega sveta sploh v času v opravljenem redu zato odločenem, da se predloži polnemu zboru deželnega kulturnega sveta (§ 13).

Zadeve tedaj, ki niso pridržane polnemu zboru, rešuje stalni odbor po svojem opravičnem redu, bodi si v kolegijalnem posvetovanju in sklepanju, bodi si po predsedniku.

Stalni odbor je vendar dolžan, pridet pri obravnavah z vlado ali deželnim odborom, ki nastanejo iz sklepov polnega zbora, tem sklepom tudi svoje menenje, ki se določi v kolegijalnem posvetovanju.

§ 22. Deželni odbor in namestniški referent (§ 14) črki b in e oziroma § 16 črka a) sme poklicati k polnim zborom deželnega kulturnega sveta in k sejam stalnega odbora zvedence autonomne, oziroma državne uprave, kakor posebno stavne in gozdne tehnika, deželnega živinskega zdravstva t. t. d., da informirajo zbor in odbor.

Tudi zaslži lahko stalni odbor sam zvedence v pojasnilo posameznih dotičnih prasanj, ali pokliče zvedence za taka prasanja k svojim obravnavam s posvetovalnim glasom, kakor tudi sestavi za posebne namene odsek iz svojih udov.

Stalni odbor sme slednjič okrajnim kmetijskim zadrugam, in kder ni taci, posebno postavljenim poverjenikom zaupati, da redno poročajo o važnih dogodkih deželne kulture, in prositi zadruge in dotična deželna društva za menenje o predmetih njegovega področja.

Posluževati se cesarskih nižih oblastnij pri preiskovanju in drugih namenih, kakor obvečati z državnimi oblastnjami sploh, mora stalni odbor vedno po namestništvu.

§ 23. Obširneje o poslu v polnih zborih deželnega kulturnega sveta in v stalnem odboru je treba sestaviti v opravljenem redu, kateri se presodi v polnem zboru in sklene s pridržkom potrebnega potrdila.

To potrdilo dá minister poljedelstva po dogovoru z deželnim odborom.

§ 24. Udje deželnega kulturnega sveta n stalnega odbora opravljajo svojo službo brezplačno kot častno službo.

V § 14 črke, a, b, d, e, f, z iznemo- vani udje imajo vendar pravico do odškod- nine gotovih stroškov vsled njih poslo- vanja po natančnih določbah, ki se imajo v pravilnem redu o tem sestaviti.

§ 25. Pisarniško delo opravlja od stal- nega odbora imenovani tajnik, ali pa se skrbi za to na drug način, kakor stalni odbor določi.

§ 26. Letni preudarek za upravne troške deželnega kulturnega sveta in do- tični računski sklep mora deželni zbor odobriti.

Upravne potrebe, ki se ne morejo dru- gače pokriti, zalagajo se iz deželnega pre- moženja.

III. Konečna določba.

§ 27. Izvršitev te postave je naložena ministru poljedelstva in ministru notranjih opravil.

Na Dunaji, dne 8. septembra 1884.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Falkenhayn s. r.

Tržno poročilo.

Kava — slaba kupčija, pri vsem tem pa cene trdne. Prodalo se je 1500 vreč kave Rio po for. 47.50 do 59, 800 vr. Santos po f. 45.50 do 58, Java Mat stane f. 56 do 60, Portorico f. 90 do 100, Ceylon plant. f. 86 do 120.

Sladkor — kupčija jako mlahova, in ker so došla tudi od drugod poročila o mlahovosti padle so tukaj cene za 50 kr. do 1 gld., Prodalo se je te dni 4000 metr. stot. sladkorja v kosih po f. 24.50 do 27.25.

Sadje — ker manjkajo naročbe so cene jako padle. Pomeranče, limoni for. 7, za kupčijo dobri limoni se dobe po f. 5, mandlji f. 75 do 77, fige v vencih f. 14 do 15, opaša f. 12 do 14, cvebe f. 10 do 13, Eleme f. 16 do 23, Sultanina f. 18 do 32.

Olje — slaba kupčija; cene se pomi- kajo nazaj, denes stane jadrsko olje for. 41 do 46, namizno f. 61 do 86.

Petrolje — mlahova kupčija, cena je denes uže na f. 9.25 do 9.35.

Domači pridelki — fižol rudeči f. 9.75 do 10, bohinec f. 11, koks f. 11.50 do 12, maslo dobro štajersko f. 86 do 94.

Žito — slaba kupčija, tendenca za niže cene. Prodalo se je te dni nekoliko levantinske koruze po f. 6.55.

Les — v dobrem obrotu, cene trdne. Seno — novo dobro f. 1.30, staro dobro volovsko f. 1.70.

Svilodni mešički (galeta) — v Gorici se je te dni galeta prodajala rumena po f. 1.14 do f. 1.39, japonska 80 soldov do f. 1.20; v Kopru se je plačevala domača ru- mena po f. 1.13 do f. 1.35, japonska 70 do 94 soldov; v drugih krajih Istre še ceneje. — Galete dohaja še precej na razne primorske trge.

Borsno poročilo.

Borsa bolj mlahova in nekoliko vzne- mirjena zaradi bolezni nemškega cesarja.

Dunajska Borsa

dne 30. junija

Enotni drž. dolg v bankovcih 82 gld 55 kr.	
Enotni drž. dolg v srebru 83	25
Zlata renta	108
5% avst. renta	99
Delnice narodne banke	857
Kreditne delnice	284
London 10 lir sterlin	124
Napoleon	—
C. kr. cekini	9
100 državnih mark	5

Javna zahvala.

K našemu društvu so pristopili ti le gospodje, kakor podporniki, ter v to svrho darovali tu navedene svote: Po 5 fr. gg.: Ivan Treven, župnik. Anton Mlač, Loka- vec. Po 4 fr.: Nadlišek Stefan. Po 3 fr.: Miha Lohar, kapelan. Po 2 fr.: Zdravko Gašparič, Anton Trobec, Henrik Žvab. Po 1 for.: Anton Godina, Anton Bareto, Jernej Godina, Andrej Godina I., Tomaž Žvab, Josip Rebek, Babič Franjo, Markuža Jakop, Andrej Godina II., Kocijančič Ivan, vsi od svetega Ivana.

Po 1 for.: G. Ivan Nabergoj iz Pro- seka, Nadlišek Iv. iz Lonjera. — Po 2 fr. gg.: Frane Mandič dr., Josip Lampe, Martin Krže 2 fr. Po 1 fr. 30 n.: Detela Ivan. Po 1 f. 20: Jeršek Fran. Po 1 fr.: Mate Mandič prof., Viktor Dolenc, Žitko Franjo. Drašček Janko, vsi iz Trsta. Najsrčnejša zahvala vsem darovateljem, gorko pripo- ročilo pa onim drugim gg. ki so sprejeli sprejemnice in se do denes še niso ogle- sili.

Nadalje so se prijavili za ude in pla- čali ti le gospodje: Stankovič Jožef fr. 3, po 2 f. Šuligoj Janko, Šošić Josip; po 1 f. Odinal Ivan, Čok Anton.

Na Vrdeli na dan sv. Alojzija 1885.
Odbor pevskega društva »Zora«.

Javna zahvala.

V svojim in v imenu svojih obih sester Genovefe in Evdoksije se zahvaljujem z ganjenim srcem vsej častitjej gospodi, ki je spremila mojo rajsko sestro

Klotilde Adelb. Mohorčičevo,
c. k. poštarico Nabrežini,

k zadnjemu počitku, posebno pa čestitaj duhovščini, velečenjenim gospem rude- čega križa, velečenjenim gospodom urad- nikom c. k. uradov in železnice, potem vsem onim, ki so na raket rajne polo- žili prekrasne vence in velečenjenim go- spodom pevcem.

Bog jim plati za toliko sočutj!

Evfemija Mohorčič.

c. k. postarica v Sežani.

Tržaška hranilnica

Sprejemlje denarne vloge v bankov- cih od 50 soldov do vsacega

zneska vsak dan v tednu, raz- zun praznikov, in sicer od 9. ure do 12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10. do 11. ure zjutraj. Obresti na knjižice 3%.

Plačuje vsak dan od 9. do 12. ure opoldne. Zneske do 50 gld. prav oreceji. zneske od 50 na- prej do 100 gld. je treba od- povedati en dan poprej. zneske od 100 do 1000 gld. z od po- vedjo 3 dni, čez 1000 gold. z odpovedjo 5 dni.

Eskomptuje menjice, domicilirane na tržaškem trgu po 3%.

Posojuje na državne papirje avstrijsko-ogrske do 1000 gl. po 4%.

više zneske v tekočem ra- čunu po 4%.

Daje denar tudi proti vknjiženju na posestva v Trstu, obresti po dogovoru.

Trst, 24. marca 1883.

LA FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento Austr. di Credito
per commercio ed industria.

VERSAMENTI IN CONTANTI

Banconote:

3 % annuo interesse verso preavviso di 4 giorni

3 % annuo interesse verso preavviso di 30 giorni

3 % annuo interesse verso preavviso di 3 mesi

3 % annuo interesse verso preavviso di 6 mesi

3 % annuo interesse verso preavviso di 1 anno

3 % annuo interesse verso preavviso di 2 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 3 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 4 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 5 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 6 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 7 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 8 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 9 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 10 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 11 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 12 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 13 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 14 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 15 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 16 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 17 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 18 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 19 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 20 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 21 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 22 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 23 anni

3 % annuo interesse verso preavviso di 24 anni

Ustanovljeno 1747.

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar
FABRIKANT STROJEV IN GASILNEGA ORODJA
V LJUBLJANI.

UBRANI ZVONovi Z UPRAVO.

Vsake sorte gasilnice izvrstne se- stave za občine, za gosilna društva v mestih in na kmetih. Hidroforni vo- zovi za vodo, vrstne škroplilice kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare. 5-12

Crkvene svečnike in druge pri- prave iz bron.

Sesalke in orodje za vodoovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske in pivne sode in kadi, za drozganje, za gnojnice, za podzemeljske namene, za ročna in strojna dela. Dalje: ko- vinsko blago cevi iz litega in kova- nega železa s pritekline, mehovi iz konopnine in gumija itd. po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke.

23 svetinj

FRANC JERŠEK odprl je novo pekarno

v ulici Corsia Stadion, v hiši, kder je bila poprej gostilna Cervo d'oro. — Njega priporoča tudi odbor delalskega podpornega društva v namen, da se posebno Slovenci pri njem poslu- žujejo, ker je mož podpore vruden in izdeluje izvrstni kruh po primer- nej ceni.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdozvrstnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadlež- nostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. (10)

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljavo pa edino v le- karnici Cristofolotti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev. Varovati se je pokvarjenih posnetkov, skaterimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo go- ljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Agencija za posredovanje

u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrste u Au- striji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijim pogodbami. Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

LASTNO BARVILLO

PEČAT »MERKUR«

LASTNO BARVILLO

PEČAT »MERKUR«

Komoditeta in ekonomija zadnja novost.

Pečati z automatičnim aparatom so dobro rabljivi zaradi natančnosti in hitrosti, s katero se more ti- skati z njimi in zaradi trajnosti, ali vendar še pre- več stanejo. Pečati na roko so bolj ekonomični, ali trebajo preveč postranskih priprav.

Elegantni automatični pečat »Merkur« kakor je tukaj naslikan pa ima vse prednosti au- matičnih pečatov, a zaradi priprave konstrukcije in lahkote stane le fr. 3.50.

Novi pečat MERKUR z automatičnim barvilom dobi se le v 64-20

odlikovanem grafičnem zavodu

H. FREISINGER-JA

Lloydova palača ulica „Mercato vecchio“ 4
V TRSTU.

C. k. priv. tovarna
L. Tedesko & C.
DUNAJ.
Tovarna v Požunu V Trstu Corso 709-2.

VELIKANSKA ZALOGA

popolnoma izdelanih oblek za gospode in spalnih sukenj, obleke za dečke in majhne otroke, plašče in obleke za deklice in otroke v najelegantnejši in najnovjši modi.

Odlikovan na vseh svetovnih razstavah radi velike elegancije, solidnega dela in po- sebnosti nizke cene svojih izdelkov.

Vsa obleka je po najnovjši modi uprava to izdelana iz najmodernejše robe, kakor pri vsem tem jako cene, akoravno fine in izvrstno fine vrste, vedno v vseh veli- kostih na razpolaganje, po čudno nizkej 16-24 stalnej tovariški ceni

Filiala pri
Al. Eisenstädter
v TRSTU
Corso št. 709-2.

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče HITRO in POPOLNOMA ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želo- dčnim boleznim, pač ni tako lahko. po- sebnost dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., ka- tere se občinstvu kakor pravi čudeži pripo- ročajo, niso nič drugega, nego škodljiva smes.

Edini Jeruzalemski bal- zam si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčevalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdra- vilami, kar dokazuje tudi se vsakim dne- vom večje prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robar- bare, katere korenika je poznana zaradi nje- nega ugodnega upliva na prebavljenje ni čudenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješnosti, zabasauju, smrdljivi sapi, gnijusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnemu trpljenju, zlatenici in vsake bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane 30 novcev.

GLAVNA ZALOGA v LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Zaloge: v Trstu v lekarni G. B. Rovis, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Fran- zoni, v Tomlju v lekarni E. Pallsca.

Elija Treves

izreže kurje očesa brez vse bolečine.

Stanuje ulica delle Beccherie št. 13.

Odprto je od 3 do 6 ure popoldne.

Piazza Rosario št. 3, I. nadstr.

Na leto, akose abonira plača le 2 for.